

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 WEST 63rd STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXVIII

Kaina 15 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SPALIS — OCTOBER 24, 1974

Nr. 249

Iš L. K. B. Kronikos Nr. 11

"Kodėl be mano leidimo važiavai į atlaidus?"

Už vaiko vedimą į bažnyčią žada atimti motinystės teises

KAUNO ARKIVYSKUPLIA

Surviliškis

Kėdainių rajono VK pirminio pavaduotojas Juškevičius uždraudė Surviliškio klebonui kun. Vytautui Užkuraičiui vykti pas kaimynus į atlaidus ir ten sakyti pamokslus.

Apie šį draudimą kun. V. Užkuraitis painformavo tikinčiuosius Surviliškyje, Gudžiunuose bei Šaravuose:

— Rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas man uždraudė vyksti pas kaimynus į atlaidus ir ten sakyti pamokslus. Tačiau aš esu Kristus įsteigtos

Bažnyčios kunigas ir privalau klausyti Mokytojo žodžių, kuris sako: "Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai". Ar aš galiu neklausyti tokio kategoriško paliepimo? Todėl į atlaidus važiuosiu ir pamokslus sakysiu, o savo draudėjams aš noriu priminti šv. apaštalo Petro ir Povilo žodžius žydų tarybai: "Spreškite patys, ar teisinga jūsų klausyti labiau negu Dievo?"

Praejus atlaidams, liepos mėnesį kun. V. Užkuraitis buvo iškvietas pas pavaduotoją Juškevičių, kuris pradėjo "neklaužadą" kleboną auklėti:

— Kodėl nesilaikai mūsų įsakymų ir be leidimo važiavai į atlaidus ir ten pamokslininkavai?

— Atlaidų rengimas, pamaldos, sakramentų teikimas priklauso ne jūsų kompetencijai, bet vyskupui ir kunigams, — paaiškino Surviliškio klebonas. — Kokia teise jūs kišatės į Bažnyčios vidaus gyvenimą, kanonų sritį ir trukdote kunigams bei tikintiesiems atlikti religines pareigas?

Šitokių elgesių jūs, o ne mes paklausiame TSRS Konstituciją ir Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Jūs, tarybinės administracijos pareigūnai, tampate ateistų frankiais ir tarmuokiais ne visiems piliečiams, o tik negausiai grupei. Aš esu giliai įsitikinęs, kad jūs, pavaduotojau, neturite jokios juridinės bei moralinės teisės įsakinėti kunigams: "Tu važiuok į atlaidus ir sakyk pamokslą, o tu — nevažiuok".

— Už tokį elgesį ir žodžius aš tave sutvarkysiu — grūmojo Juškevičius. — Tu prieisi liepto galą...

Surviliškyje Eidukienė su savo sūnumi kasdien ateidavo į bažnyčią. Už tai vaikas mokykloje būdavo visaip išjuokiamas ir pravardžiuojamas. Mokytojas Klauskas motinai net pagrasino: — Jei ir toliau taip dažnai vesi vaiką į bažnyčią, tai atimsime motinystės teises, o vyrą atleisime iš buhalterio pareigų.

1980 olimpiada bus Maskvoje

VIENA. — Tarptautinis olimpinis komitetas 1980 metų Olimpiadą nutarė surengti Maskvoje, bet žemos olimpiados žaidimai bus Lake Placid, N. Y. Iki šiol jokiame komunistiniame krašte olimpiados dar nėra buvę. Dėl olimpiados labai varžėsi Los Angeles. Komiteto balsavimai buvo slapti, ir žinoma, kad iš 64 balsų už Maskvą buvo paduota 61.

Kaip tokį kandidatą pavadinti?

WASHINGTONAS. — Prez. Fordas daug laiko skiria priešrinkiminiui kampanijai, važinėja į tas vietas, kur respublikonų kandidatai turi vilčių laimėti, bet nėra tikri, reikalingi didesnio autoriteto pasirodymo. Ne visur vienodai sekasi ir Fordui. Mažiausiai pasisekė, tur būt, Clevelande. Kai Fordas kalbėjo Sheraton viešbutyje už kandidatą į gubernatorių James Rhodes, buvo nedaug žmonių, ir svarbiausia, nebuvo paties Rhodes. Jis tuo laikui pasitengė būti kuo toliausiai nuo Clevelando, Cincinnati, Rhodes griežtai priešinosi Fordo 5 proc. mokesčių pakėlimui, ir jo draugai patarė jam nebūti kartu su prezidentu.

MASKVA. — Du Maskvos menininkai — Vladimir Sychoy ir Aida Chmeleva skundžiasi, kad be jokio reikalo sovietų milicija įsiveržė į jų butą ir pradėjo mėtyti pro duris baldus, sutrypė paveikslus ir knygas. Jokio įsakymo iš teismo neturėjo. Jiedu buvo vieni iš penkių modernaus meno parodos organizatorių. Tą parodą pradžioje irgi milicija sunaikino, menininkus išvaikė, bet kai pasaulis pradėjo juoktis iš tokio meno supratimo, po dviejų savaitių leido parodą suruošti lauke, bet tik kelioms valandoms.

MASKVA. — Maskvos žydai skundžiasi, kad nežiūrint prieš penkis dienas pasirašyto susitarimo su Amerika nevaržyti emigracijos, keliems jų, kurie buvo paskelbę bado streiką, nutraukė telefonus.

Mozambikas, Portugalijos kolonija Afrikoje, netrukus gaus nepriklausomybę. Yra žinių, kad buvusieji sukilėliai nori Mozambiką paskelbti socialistine respublika ir tvarkysis pagal Kinijos Mao mokslą.

Infliacija siekia 14.4 proc.

WASHINGTONAS. — Rugšėsio mėnesio kainų pakilimas siekia 1.2 proc., arba 12.1 proc. daugiau, nei buvo pernai tuo pačiu metu. Pakilimas yra didžiausias nuo 1947, atitinka 14.4 proc. metiniam pakilimui.

Kai kurios prekės tačiau atpigę, pvz. kalakutiena, sviestas. Pradedą atpigti prancūziškas vynas. Daugiausia pabrango nauji automobiliai, vaisiai, kiaušiniai.

PORTLAND, Ore. — Elektros jėgainės yra gavusios dar vieną teroristo laišką, reikalaujantį jam sumokėti 1 mil. dolerių, kitaip jis susprogdins liniją. Po laiško pasirašė "J. Hawker". Policija ir FBI saugo aukštą įtampą linijas ir ieško "J. Hawkerio".

LI AJ, Valija. — Michael Wilson, aglikasio sūnus, 29 metų, paskelbė, kad jis netrukus ves Rachel Fidler, Nelson Rockefellerio žmonos tetą, milijonierę, mažiausiai 80 metų amžiaus. Rachelė, gyvenanti ištaigingame name netoli Philadelphia, pavirtino, jog tai teisybė.

Maskva Trečiąją pasaulį išnaudoja

PEKINAS. — Per Pekino radijo stotį buvo perskaitytas "Raudonosios Vėliavos" žurnalo vedamasis, kuriame kinai su tam tikru sarkazmu kaltina sovietus. Sovietai "Trečiąją pasaulį išnaudoja labiau, nei kapitalistai", — rašo žurnalas. Sovietai tuose kraštuose laiko daugybę visokių komisijų ir išreikalauja didelių nušimčių už duotą pagalbą ar paskolą. Jie priverčia iš neturtingųjų kraštų viską pirkti iš Maskvos ir tai aukštesnėmis kainomis, duodami blogesnes prekes. Kainos dažniausiai aukštesnės 15-25 procentų, palyginus su rinkos kainomis, o importuodami į Sovietų Sąjungą, jie kainas numauša 10-15 procentų.

WASHINGTONAS. — Sen. Edmund Muskie, atsakydamas į Fordo siūlymus, kaip reikėtų sulaukyti infliaciją, minėjo, kad turėtų būti įvesta kainų ir atlyginimų kontrolė. Geros valios neužteks, piliečiai taupyti neįpratę. Dar siūlo Muskie palengvinti kreditą mažam bizniui ir naujų namų statybai.

Ruduo vidurio Lietuvos lygumose (Prieškarinė nuotrauka)

LIETUVIAI TVARKOSI GERIAU UŽ KITUS

Naikinami viensėdžiai visam Pabaltij

"The Washington Post" bendradarbis Peter Osnos aplankė Vilnių, Rygą ir Taliną. Savo išpuodžius jis aprašė trijuose numeruose.

Iš Vilniaus straipsnis pavadinamas "Environment Rules—Strickt in Lithuania", rašo: "Pernai Vilniaus fabrikai suleido didelį kiekį užteršto vandens į Neris upę. Ar tai buvo padaryta per neapsižiūrėjimą ar per nerūpestingumą — neaišku. Aišku tik, kad miesto savivaldybės departamentas, kurio žinioje yra vandenų priežiūra, savo uždavinio neatliko. Dėl to buvo užteršta upė, žuvo tūkstančiai žuvų ir pavojun pastatyta gyventojų sveikata. Apie tai buvo pranešta Gamtos apsaugos komitetui. Jis Vandens apsaugos departamentą nubaudė 71,000 rublių pabauda (beveik 100,000 dol.), kuri yra laikoma esant didžiausia, ligi šiol žinoma bauda už gamtos apsaugos taisyklių pažeidimą. Laikraštis toliau pastebi, kad Lietuvos gamtos apsaugos įstatymai ir jų vykdymas laikomi pavyzdiniais Sovietų Sąjungoje, ir vadinamosios respublikos juos seka.

Kur glūdi to priežastis? — klausia laikraštis. Ir atsako: — Taip yra dėl to, kad visa vykdymo galia yra sukoncentruota vienoje įstaigoje — 1957 įsteigtoje Gamtos apsaugos komitete. — Tas Komitetas yra atsakingas tiesiog vadinamam ministrų kabinetui, kas praktiškai duoda jam laisvas rankas. Straipsnis baigiamas: "Visoje Sov. Sąjungoje lietuviai yra žinomi savo gera stiliaus nuovoka. Net ir tokie, kaip įprasta Sov. Sąjungoje, barakinio tipo gyvenamieji namai, Lietuvoje atrodo geriau. Jie papuošti gėlynais ir medžiais, gyventojų rūpestingai prižiūrimi. Neapleidžiama ir priemiesčiai".

Seni kaimo namai Pabaltijėje būvę nugriauti arba paversti vasmamiais. Lietuvoje, kur, atrodo, labiausiai suprantama, kad

vyksta didžiulis istorinis pasikeitimas, neseniai buvo atidarytas 6000 akrų "etnografinis parkas", kur surinkti pavyzdžiai tradicinių Lietuvos kaimo namų su įdomiais režiniais, langais ir darželiais. Lietuvos pareigūnai apamai, atrodą, stengiasi būti "humanistiški", kiek įmanoma. Perkėlimo tempas čia yra lėtesnis ir perkelti dar vienas šimtas gyvenančių 240,000 žmonių numatoma ne anksčiau kaip apie 1990 metus. (E.)

Sėdąs su Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadu Yasser Arafat: jokio kompromiso dėl okupuotų žemių.

Rasinėse riaušėse žuvo 49

LAURENCO MARQUES, Mozambikas. — Šioj Portugalijos kolonijoje, kuri gauna nepriklausomybę, vyko labai žiaurios rasiinės kovos, kurių metu užmuštų buvo mažiausiai 49, iš jų 33 baltieji ir 15 juodieji, o vieno rasę neatpažįstama. Prieš mėnesį buvo sukilę baltieji, ir tada žuvo daugiau, negu 100. Kovas pradėjo juodieji, sugrįžę iš džiunglių karo su portugalų kariuomene. Bekovojančius gatvėse bandė nuraminti kunigas Joao Alves, bet ir jis pats buvo sutryptas.

Hanojus nepripažįsta Thieu

HANOJUS. — Šiaurės Vietnamas paskelbė, kad jie daugiau nepripažįsta prezidento Thieu vyriausybės ir su jo žmonėmis neturės jokių reikalų. Tai praskelkia su Paryžiaus pasirašyta taikos sutartimi, ir tokiu būdu reikia aiškinti karo atnaujinimą. Dėl to pareiškimo labiausiai nerimauja Valstybės departamentas, laiko tai didesniu pavojumi, nei nuolatiniai puldinėjimai Pietų Vietnamo ir jų nuostoliai, vidutiniškai po 500 vyrų per savaitę.

KISSINGERIS Į TRIJŲ SAVAIČIŲ KELIONĘ

WASHINGTONAS. — Antrą dieną naktį Kissingeris išskrido į ilgą trijų savaitių diplomatinę kelionę. Aplankys Sovietų Sąjungą, Indostano pusiasalį, Rytų Europą, Viduriniuosius Rytus. Keturias dienas praleis Maskvoje, susitiks su Brežnevu ir ištirs, kaip veikia "atlyžimo politika". Išaiškės sovietų intencijos arabų - Izraelio ginčuose, sutvarkys trumpą Fordo ir Brežnevo susitikimą.

Indijoje Kissingeris laukiamas su prašymais padėti jiems nugaltėti bado pavojų, pagelbėti jos technologijai, išplėsti prekybą. Pakistane jis bus spaudžiamas parduoti daugiau ginklų, Irane jis pats prašys nekelti naftos kainos. Kelionės pabaigoj sustos Romoje ir kalbės apie Amerikos politiką ryšium su pasaulio maitinimo problemom, didėjančia stoka maisto.

Tuo metu, kai jis keliaus, Maroke įvyks arabų valstybių viršūnių konferencija, ir Kissingeris po jos matys, ar jau atėjo metas veikti Vid. Rytų konfliktui likviduoti, ar jo tarpininkavimas reikalingas jau dabar ir nuo ko pradėti.

Atominių ginklų Japonijoje nėra

TOKIO. — Japonijos premjeras Kakuei Tanaka paneigė kai kurių skleidžiamas žinias apie buvimą atominių ginklų japonų teritorijoje esančiuose Amerikos laivuose. Jo pareiškimas kiek prisidės prie nuraminimo kritikos vyriausybės atžvilgiu ir gal nesutrukdys prezidento Fordo numatomo vizito.

RABATAS. — Arabų šalių užsienio reikalų ministrai, ruošdamiesi viršūnių konferencijai, nuramino įsiskandavusius Palestinos išlaisvinimo organizacijos ir Jordanijos narius ir sugebėjo bent laikinai tarp jų įtemptimą pašalinti. Ministeriai sudarė aštuonių narių komisiją, kuri bandys suderinti arabų nuomones Izraelio valstybės atžvilgiu. Komisijon įeina suinteresuotųjų kraštų atstovai — Egiptas, Sirijos, Jordanijos ir Palestinos pabėgėlių organizacijos.

LB nupirko bilietus Simui Kudirkai

PHILADELPHIA. — Lietuvos Bendruomenės JAV krašto valdybos pirmininkas Juozas Gaila informuoja, kad valdyba jau nupirko Simui Kudirkai ir jo šeimai kelionės bilietus iš okup. Lietuvos į Ameriką. Tikimasi, kad Kudirka pirmiausia atskris į Chicago, kurioje gyvena daugiausia lietuvių.

Suslovas apie Vakarus ir Kiniją

MASKVA. — Michail Suslov, vienas pačių kiečiausių politbiuro narių, sovietų ideologas, pasisakė už santykių su Vakarais sušvelninimą. Kalbėdamas Uzbekistane, minėjo, kad "kinai anksčiau ar vėliau pataisys savo politiką su sovietais ir atnaujinis draugystę". Dar sako, kad yra pribrendęs reikalas sukurti Azijos valstybių apsigynimo bloką. Jo žodžiais, Sovietų Sąjungoje nėra jokių aštrių nacionalistinių klausimų ir nesusipratimų.

Siūlo atleisti Earl Butz

TEXARKANA, Tex. — Kongresmanas Wright Patman (demokratas), kongreso abiejų rūmų Bankinio komiteto pirmininkas, pasiuntė prezid. Fordui telegramą, kad jis atleistų žemės ūkio sekretorių Earl Butz ir paskirtų kitą, kuris geriau suprastų ūkininkų vargus ir būtų simpatingesnis.

WASHINGTONAS. — Antadienį vakarinių žinių metu į ABC televizijos studiją, kalbant Howard K. Smith, Washingtono buvo įsibrovę du vyrai ir dvi moterys ir norėjo kažką pasakyti apie politinius kalinius šiaurės Airijoje. Studija tuoj buvo perjungta į New Yorką, ir iki Harry Reasoner kalbėjo, įsibrovėliai buvo išprašyti.

ATENAI. — Graikijos civilinė valdžia buvusį diktatorių George Papadopoulos ir keturis jo artimiausius bendradarbius išsiuntė į nedidelę Kae salą Egejo jūroje. Įtariama, kad jie rengėsi daryti perversmą. Prieš porą dienų prokuratūra juos apkaltino studentų žudynėmis, malšinant jų demonstracijas.

KALENDORIUS

Spalio 24: šv. Rapolas, šv. Nunilė, Daugailis, Undinė.
Spalio 25: šv. Boleslovas, šv. Kristina, švitrigaila, Skalva.
Saulė teka 7:12, leidžias 5:58.

ORAS

Daugiausia apsiniaukę, temperatūra žymiai nepasikeis, apie 60 laipsnių.

112 VYČIU KUOPOS POSĒDIS

Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4850
Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8.
penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4850
Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8.
penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.

DARĖ VISKĄ ATVIRKŠČIAI

Buvęs prez. Nixonas šią dieną, spalio 24 d., paskelbė Jungtinių Tautų dieną. Pažvelgus į visą Jungtinių Tautų istoriją, matyti, kad jos viską darė, kad vis daugiau plėstųsi prievarta, kad būtų nutyliami įvairių naujųjų kolonistų darbai, kad būtų įteisinama vergija. Jungtinės Tautos buvo kalbėta įvairiais klausimais, bet niekada nebuvo iš esmės paminėti pavergtųjų tautų reikalai. Jungtinės Tautos buvo kalbama apie žmogaus teises, tačiau kurie apie tai kalbėjo, patys yra tas teises paminėjęs.

J. Tautos yra modernaus Babilono bokšto statinys, kuris ne tik nieko pozityvaus neduoda, bet net kenkia, padėdamas įteisingi vergija. Tiesa, į Jungtines Tautas įstojo visa eilė naujų kraštų, bet tie kraštai išsilaisvino ne J. Tautų dėka — vakariečiai toms tautos davė laisvę. J. Tautos nedrįsta nieko pasakyti prieš terorą besilankančią Sov. Rusiją, nes pačioje pradžioje Jungtinės Tautos buvo apgaule sukurtos.

Retai kam žinoma, kad iš Amerikos senato du senatoriai tebuvo skatę Jungtinių Tautų chartą ir tie abu senatoriai prieš tą chartą pabalsavo. Mažai kam žinoma, kad Molotovas ir amerikiečių šnipas Alger Hiss susitarė, kad karinis Jungtinių Tautų šefas visada būtų rusas. Ne daug kam žinoma, kad daugelis Chartos skyrių buvo tiesiog nurašytos nuo Sov. Rusijos konstitucijos, kad dar Chruščiovas yra informavęs visus komunistus, kaip valdyti Jungtines Tautas. Daugeliui nežinoma, jog komunistai pravedė, kad Jungtinės Tautos nebūtų minimas Dievo vardas ir kad visi posėdžiai būtų pradėti be jokios maldos. Visa ten daroma taip, kad būtų kuo plačiau skleidžiama komunistinė mintis.

Visi Jungtinių Tautų sekretoriai yra daugiau ar mažiau komunistams palankūs. Jungtinių Tautų sekretorius Waldheim nieko nedarė, kad būtų paskelbta pavergtos Lietuvos tikinčiųjų peticija su 17,000 parašų. Norėdamas patekti į sekretoriaus postą Australijos min. iprm. Whitlam suskubo pasitarnauti Maskvai, pripažindamas Baltijos tautų okupaciją, nes norėjo Jungtinės Tautos užsipelnyti sovietinių kraštų palankumą. Jungtinės Tautos Baltijos tautų reikalas tebuvo prisimintas gal tik keletą kartų, iš viso nekeliamas kolonializmo klausimas teliečia tik vakariečius, o nieko nekalbama apie naująją sovietinį kolonializmą. Jeigu kas ir būna nubalsuojama laisvojo pasaulio tautų naudai, tai Sovietų Rusija, turėdama veto teisę, užprotestuoja ir tą veto Maskva panaudojo jau daugiau šimto kartų.

Jungtinės Tautos veikia ne karui stabdyti, bet komunistinėms teritorijoms plėsti. Jau veikiant Jungtinėms Tautoms komunistai pradėjo ar inspiravo

Spaudoj ir gyvenime

KATALIKŲ DIENOS VOKIETIJOJE

Vakarij Vokietijos katalikų 84-ųjų visuotinės asamblėjos — vadinamų „Katalikų Dienų“ — Katalikų „Kontag“ — proga pipiežius Paulius VI parąšė specialią laišką, kuri, atidarydamas asamblėją, Mochenheglbach mieste, perskaitė Vokietijos vyskų konferencijos pirmininkas kardinalas Doepfner. Paulius VI savo laisuke ragina Vokietijos katalikus visu uolumu tarnauti Bažnyčiai ypač jos socialinėje ir dvasinėje veikloje. Kristus atėjo į pasaulį ne viešpatauti, bet tarnauti — rašo Paulius VI, todėl ir jo įkurtoji Bažnyčia yra skirta žmonių tarnybai. Toji tarnyba ypač svarbi dabar, kada visame pasaulyje keičiasi socialinio, ūkinio ir politinio gyvenimo formos, kada žmonija iš-

14 didesnių karų. Jau veikiant Jungtinėms Tautoms buvo pavergta daugiau kaip 500 milijonų žmonių. Jungtinės Tautos ne kartą yra pasmerkusios Ameriką, bet niekada nėra pasmerkusios Sovietų Rusijos. J. Tautos Korėjos karo metu stengėsi taip veikti, kad Amerika to karo nelaimėtų. Daugybė faktų liudija, kad Jungtinės Tautos neveikia laisvojo pasaulio žmonių labui.

Buvęs FBI direktorius Hoover teigė, kad didžioji dalis komunistinių kraštų delegatų J. Tautose yra komunistinių kraštų šnipai. Sov. Sąjunga, kilusi kokiam nors karui, stengiasi to karo nesustabdyti, bet tik Jungtinės Tautos vesti niekam nereikalingus debatus.

Jungtinės Tautos buvo sukurtos tariamam tautų klestėjimui kelti, bet praktiškai, ką jau ne kartą laisvojo pasaulio kraštų spauda rašė, veikia tik komunistinės tirionijos apsaugojimui ir pateisinimui. Amerika Jungtinių Tautų išlaikymui moka ketvirtadalį visų lėšų, Jungtinės Tautos yra 138 valstybių, kurių dauguma nusistačiusios prieš Jungtines Amerikos Valstybes.

Jungtinės Tautos ateina vis naujų valstybių, tačiau dauguma jų palaiko Sovietų Rusijos bloką. Į kal reikėjo pasmerkti Sov. Rusiją už Vengrijos sukilimo malšinimą, neatsirado rėmėjų, bet jos aktyviai veikė, kai reikia kur nors Ameriką sukompromituoti. Jungt. Tautos priėmė rezoliuciją, kad Puerto Rico teritorija turėtų išeiti iš JAV globos, bet patys portorikiečiai to nenori ir balsavimuose už tai pasisakė tik keturi procentai, bet Jungtinės Tautos niekada nepasisakė, kad Maskva pasitrauktų iš Pabaltijo.

Daugeliui pavergtųjų tautų žmonių gali atrodyti, kad laisvėje esantieji nedaug daro savo kraštų išlaisvinimui, daugeliui gali atrodyti, kad net ir pavergtųjų tautų Jungtinės Tautos ne daug nuveikia, tačiau, kai stebime Jungtinių Tautų santvarką, matome, kad kovoti už laisvę nėra lengvas uždavinys. Kai matome, kad Jungtinių Tautų forumu, kur turi būti ginama laisvė ir žmogaus teisės, daugiau rūpinasi žmogų pavergti arba kaip išplėsti imperialistinių šalių teritorijas, suprantame, kad mūsų kova sunki, bet padarome dar gana daug.

Iš antros pusės, žiūrėdami į tą melo statinį, tą Jungtinių Tautų Babilono bokštą, turime vilties, kad vieną kartą pavergtieji išsilaisvins. Pavergtieji turi viltį ir ateitį, tik vergija ir prievarta yra be ateities. Kaip Jungtinės Tautos jungiasi piktosios jėgos prieš laisvąjį pasaulį, taip lietuviai turi vieningai drauge su kitais nenustoti šaukti už pavergtųjų tautų laisvę. To mus netiesiogiai ragina Jungtinės Tautos, sukurtos apgavystės ir melo pagrindu. **AL. B.**

EUROPIEČIŲ NUOTAIKOS

Jie pasitiki savo ateitimi

P. GAUCYS

Sprendžiant iš šio krašto spaudos, rašančios apie Europą ir jos reikalus, galima susidaryti vaizdą, kad ji netrukus žlugs. Tačiau taip nėra. Rimti Europos tyrinėtojai ir keliautojai po įvairius jos kampus ir susitinka su jų žmonėmis, priešingai, pastebi jų optimistines nuotaikas ir pasitikėjimą ateitimi. Visai kitaip Europos būklę vertina politikai ir opozicijos vadai. Jie tvirtina, kad Europa išgyvenanti didelį pavojų: Italija esanti beveik subankrutavusi, Prancūzija slegiama komunistų naštos, Anglija nesugeba susidoroti su savo ūkinėmis negerovėmis, Danija susmukusi, visur išigalėjusi infliacija, energijos problemos ir politinės krizės.

Nuotaikos provincijoje

Tyrinėtojai, norėdami patirti tikrą Europos žmonių nuotaiką, iš sostinių vyksta į provinciją. Skersai ir išilgai išvažinėję kontinentą, jie parsivežė išpuodžius, kurie konstatuoja pirmoje eilėje pakitusias Europos jaunimo nuotaikas. Praėjusių laikų priešvairausybiniams nusiteikimas jau esąs išblėsus. Jaunuoliai su kuprinėmis ant pečių Europos keliuose tėra tik turistai, o ne besišvaistą agitatoriai. Prancūzijos komunistų partijos pavidimu sociologai apklausinėjo du milijonus jaunų darbininkų ir rado, kad jie neturi revoliucinio įkarščio. Jauni europiečiai dabar tekalba tik apie darbus ir automobilius, bet ne apie politiką.

Taip pat Europoje pakito ir turto paskirstymas. Jei anksčiau turtus valdė nedaugelis laimingų dvarininkų ir fabriku savininkų, tai dabar daugumą turtuolių sudaro įvairūs biznieri, specialistai, pirkliai, statybininkai ir profesionalai. Jau duvosių klasių skirtumai ir buvusios užtvaros. Tuo atžvilgiu tik viena Anglija sudaro išimtį. Pastebimas ir kitas būdingas pakitimas: europiečiai pamėgo keliones. Jų pilna traukiniuose, lėktuvuose, plentuose ir viešbučiuose. Įvairių kraštų turistai tarpusavy bendrauja, dažniausiai kalba angliskai ir tas progas panaudoja nuomonių bei idėjų pasikeitimui.

Santykiai su Amerika

Pakito europiečių laikysena ir sielėjimo, į kurį kviečia ir šventųjų Metų šūkis: „susitaikyti ir atsinaujinti“ — baigė savo laišką Vokietijos katalikam Paulius VI.

Vakarij Vokietijos Katalikų Dienų studijų darbai vyko 32 grupėse ir buvo baigti iškilmingomis pamaldomis, kuriose dalyvavo daugiau kaip 50.000 Vokietijos katalikų.

SENOJI MERKINĖ

JONAS MISKINIS

Kun. dr. Bakšys, gavęs leidimą mokyklą steigti, tuojau per pamokslus, organizacijas, savivaldybę kvietė visus geros valios lietuvius kas kuo gali prisidėti. Pats vyko į kaimus prašyti lentų, plytų ir kitokių statybinių medžiagų. Ir štai per du mėnesius iš vieno apgraunto didelio dviejų aukštų namo, be durų, langų ir pečių pasidarė graži ir erdvi vidurinė mokykla. O kai paskelbė, kad mokykla jau pradės veikti, tai iš Dainavos krašto kaimų, o taip pat ir iš lenkų okupuotos srities, jaunimas suvažiavo laikyti įstojamųjų egzaminų. Daugelis stojančių buvo daugiau kaip 20 metų amžiaus.

Tuo metu mokyklai stigo suolų, mokslo priemonių ir kitokių būtiniausių reikmenų. Kun. dr. J. Bakšys kreipėsi į džiukus, gyvenančius Amerikoje, kad jie paremtų tą švietimo židinį. Kun. Čaplikas pirmasis atsiliepė. Jis pats asmeniškai atkojo ir daug aukų prisituntė kitų suaukotų. Mokykla per trumpą laiką buvo viskuo aprūpinta.

Pirmais metais veikė dvi klasės, o sekančiais — 4 klasės. Merkinė vėl tapo lietuviškos kultūros židiniu. Džiukais jaunimas labai veržėsi prie mokslo. Iš lenkų okupuotų kaimų: Marcinkonių, Kašėtų, Puvočių, Ratnyčios, Randamonių ir kitų jaunuoliai slapta perėdavo sieną ir ėia Merkinės vidurinėje mokykloje mokėsi.

turį bendrų reikalų. Infliacija, energijos krizė, Rytų-Vakarij „atsilimo“ pavojai, demokratinių kraštų valdymasis sudaro bendras problemas. Galėdami su amerikiečiais tokiom temom kalbėtis, europiečiai turi dar vieną pagrindą pasitikėti ateitimi. Amerika gali nusmukti, Europa gali išskilti, bet vienu su kitais vienybė laikiama geriausia garantija atečiai, ypač europiečiams plečiant savo Bendrąją rinką. Dabar pastebima daug optimizmo, kai Europoje pradėjo reikštis praktiški vadai: Vokietijoje kancleris H. Schmidt, o Prancūzijoje — prezidentas Giscard d'Estaing. Tikimasi, kad tokie vadovai vėl įstatys į vėžes Bendrąją rinką ir Vakarij sąjungą.

Jei anksčiau Europos kraštų krautuvėse vyraudavo tik savo krašto gaminiai, tai dabar jose gaminių ir prekių privežama iš daugelio Europos šalių. Yra netgi „supermarketų“ grandis specialiai Bendrosios rinkos gaminiams parduoti, vadinami „Euro-market“. Ne vien tik Vakarij Europos krautuvėse, bet ir laukuose bei statybų aikštėse skamba svetimos kalbos, vartojamos tarntautų ir imigrantų darbininkų iš Pietų ir Rytų Europos.

Kiekvienam ekspertui Bonoje, Paryžiuje ar Londone, tvirtinančiam, kad „Europa jau griūva“ ir ji turi būti „atstatyta“, yra penki europiečiai savo krašte ar kitose šalyse, kurie teigia, kad Europa niekad „negriūvo“, kad Europos statymas yra nenutrūkstamas procesas, kuris niekad nebuvo sustojęs nuo II pasaul. karo laiku. Daug yra Europoje žmonių, tikinčių, kad V. Europos bendradarbiavimas jau yra įleidęs giliai šaknis ir kartu su Europos ir Amerikos kooperavimu sėkmingai plečiasi.

Jugoslavijos teritorinės gynimo armijos vyrai parado metu

Mokykla dažnai ruošdavo įvairius vaidinimus, koncertus ir kitokius kultūrinius parengimus, kuriuos visuomenė labai gausiai lankydavo. Merkinės nutautėję lietuviai, ypač tie, kurių vaikams buvo pabėgę į lenkų legioną, labai pyko ir su pagieža sakydavo: „Žiūrėkit, ką tie chamai išdarinėja“. Jiems lietuviškas veikimas buvo ne prie širdies, ir todėl kun. J. Bakšio nepakęsdavo.

Kada mokyklos steigėjas ir jos direktorius kun. J. dr. Bakšys džiaugėsi savo pasiektais laimėjimais, klatingas priešas ryžosi jam gyvybę atimti. 1924 metais gruodžio mėn. 16 d. vėlyvą vakarą kažkas pasibeldė į jo duris. Kun. dr. Bakšius pravėrus duris, nepažįstamas paleido į jį tris šūvius, nuo kurių ėia pat kraujuose pasruvęs ir sukiubo. Buvo greit suteikta mokyklos daktaro J. K. pagalba, sužeistas išvežtas į Kauno miesto ligoninę. Čia jam buvo padaryta sunki operacija. Tikėjosi pasveikti, bet 1925 m. sausio mėn. 4 d. nustojes sąmonės mirė. Po jo mirties direktoriaus pareigas ėjo J. M., vėliau kun. St. Kiškis.

Kultūrinės organizacijos

Nuo 1927 m. gegužės mėn. 1 dienos Merkinėje veikė Valančiaus liaudies universitetas, kurio vedėju buvo kun. St. Kiškis. Paskaitas skaitė vidurinės ir pradž. mokyklų mokytojai.

1926 m. gruodžio mėn. 11 d. įsteigė Merkinės vidurinės mokyklos „Mokiniams Šelpiti“ draugiją, jos tikslas buvo šelpiti neturtingus mokinius. Jai vadovavo J. Miškinis.

1928 metais švietimo ministerija dėl lėšų stokos, pradėjo mažinti mokyklų tinklą. Pradžioje Merkinės vidurinė mokykla į likvidavimo planą neįėjo. Mokykla buvo prie pat lenkų administracijos, turėjo daug moki-

KLASTINGAS MASKVOS TYLEJIMAS

Nixonas sovietų spaudoj

A.J. STANIUS

Kilus dideliu gaisrui, nevisuomet tuoj yra aiškios to gaisro priežastys. Kartais ekspertai dar tas priežastis tyrinėja, kai jau gaisro ir pelenai nuvalyti. Panašiai yra ir su politiniais įvykiais. Kodėl taip įvyko, kas kaltas, kokios pasekmės to įvykio — tai klausimai, į kuriuos atsakyti reikia ilgesnio laiko.

Toks įvykis buvo Watergate. Tas gaisras jau užgesintas. Tik viena kita žarija dar žybsi pelenuose. Rodos, dar apie tą skandalą rašyti jau yra pavėluotas dalykas. Kai kuriais atžvilgiais dar ne, ypač kas liečia Maskvą.

Visuotinis susidomėjimas

Nuo pat pirmosios Watergate iškilimo dienos viso pasaulio spauda, dešinioji ar kairioji, rašė labai plačiai, daug spalio, kuo visa baigsis, kas bus tikrasis kaltininkas ir, pagaliau Nixonui prisipažinus, kad jis kaltas, jo paskutinis žingsnis iš Baltųjų rūmų palydėjo sieksiniai straipsniai. Nepaprasta išimtis buvo tik Maskvos spauda. Ta išimtis intriguavo spaudos atstovus Maskvoje ir V. Europoje, net Vakarij komunistinių partijų vadus.

Vakarams ir visam laisvam pasauliui iš praktikos yra žinoma, kad Maskva niekuomet nepraleis savo ne mažiausio įvykio, nepaisant, kur jis įvykdavo, tuoj panaudoti savo propagandai prieš Vakarus, kaip kapitalistinio pasaulio supuvimo, nesąžiningumo ženklą. Tuo tarpu Watergate byla Maskvos spaudoje pirmą kartą buvo paminėta tik po trijų mėnesių, jai iškilus. Ir po to tik kartą savaitėje buvo užsiminta viena kita eilute. Kai pradėjo aiškėti, kad Nixonas gali būti apkaltintas, Maskvos spauda išrado naują žodį arba geriau pasiskolino iš anglų spaudos „impyčment“, kurio nėra rusų kalbos žodyne ir kuris eiliniam rusų skaitytojui nieko nereiškia. Maskvos spauda to žodžio prasmės nė nebandė paaiškinti.

Maskvos radijo transliacijos svetimomis kalbomis, skiriamos užsieniui, Watergate minėjo kasdien, bet gindamos Nixoną, kad jis esąs šmeižiamas ir persekiojamas savo asmeninių priešių.

Toks Maskvos spaudos elgesys buvo pradėta atidžiai sekti ir tyrinėti, kodėl jie taip elgiasi.

Staigus Nixono vardo dingimas

Prieš Nixono vizitą Maskvon jo vardas Sovietų spaudoje buvo minimas kasdien, kaip nepaprastai valstybininko, su kuriuo Rytai ir Vakarai gali sudaryti pirmos rūšies sugyvenimo sąlygas, palankiausias viso pasaulio taikai. Reikia atsiminti, kad to vizito

metu Nixonas jau buvo įklimpęs į savo vargus, Rusai to neminėjo.

Nixonui atsisakius prezidento pareigų, jo vardas iš Sovietų spaudos dingte dingto. Rugs. 6 d. prof. Lebedevas „Pravdoje“ rašė, kad Sovietų Rusijos ir Amerikos detente nėra pagrįsta asmenimis, bet abiejų tautų nuostardžiais santykiais. Ligi tos dienos detente simbolis buvo tik Nixonas, kaip nepakeičiamas kampinis akmuo.

Priežastys surastos

Po didelių pastangų tiesioginių ir netiesioginių kelių tokie žymūs komunistinės propagandos taktikos žinovai, kaip angli žurnalistas David Steele, Victor Zorza, prancūzų Alain Clement, vokiečių H. Schelmutt, kalbėdamiesi su Maskvos oficialiais ir ne oficialiais asmenimis, pasiekė bendrą išvadą, kad Watergate ir Nixono reikalai buvo tyčia slepiami nuo rusų skaitytojų ir klastojami. Žinoma, kiekvienas žurnalistas tą Maskvos klastojimą kitaip aiškina, bet visus jų aiškinimus galima suvesti į tris priežastis.

Pirmoji priežastis yra, rusų tvirtinimu, „nesiskisimas“ į kitų valstybių vidaus reikalus“. Visiems aiškus yra štoks veldmainiškas rusų prisipažinimas. Nuo pat komunistinio išgalėjimo Rusijoje Maskva visuomet naudojosi kiekviena proga kištis į kitų tautų vidaus reikalus. Jei kas drįso kištis į Sovietų vidaus reikalus, visuomet susidūrė su veto arba grasinimais. Jei gale žmonės suimti ir žudyti be teisimo, gali persekioti tikinčiuosius, varžyti tautinę pavergtųjų sąžinę ir niekam nevalia čia nei užtauti, nei palengvinti kenčiančiųjų dalios. Juk tai nėra vidaus tautinis nusikaltimas, bet tarptautinis žmonių laisvės varžymas. Tų žmonių, kurie yra rusų klastingu ir prievartos būdu pavergti.

Antroji priežastis — rusų savanaudiškumas. Nixono vizitas Maskvoje buvo labai laukiamas. Brežnevas buvo puikiai informuotas, kokie Nixono asmeniškai reikalai kaip prezidento ir kad yra puiki proga išgauti iš Nixono, ko tikėtis nori. „Le Monde“ rugs. 16 d. rašė, kad Nixonas kai kurias sutartis pasirašė, visai jų neskaityęs. Tik Kissingeris žinojo jų turinį. Sovietai savo pasiekė, nors esmėje nieko nelaimėjo, nes dabar tos sutartys be vertės. Užtat tuo laiku Kremlius ir buvo įsakęs Maskvos spaudai Nixoną tik liaupsinti. Nixonui pasitraukus iš prezidento pareigų, Maskvos spaudoje išnyko ir jo vardas.

(Nukelta į 7 pusl.)

nių, todėl niekam į galvą neatėjo mintis, kad ji bus likviduota. Tačiau vis dėlto mokykla netikėtai 1929 metais susilaukė likvidavimo.

Merkiniečiai turėjo lietuvišką vaistinę, kurios savininku buvo visuomenininkas provizorius A. Cyras dzūkas iš Randamonių kaimo, Merkinės valsčiaus.

Kooperatyvas

1923 m. rudenį čia įsteigė kooperacijos pagrindais Vartotojų bendrovė ir tais pačiais metais gruodžio mėn. gale atidarė maisto ir įvairių reikmenų krautuvę. Pradžioje kooperatyvas puikiai gyvavo ir metinė apyvartą darydavo su dideliu pelnu. Bet vėliau, dėl nesąžiningų pardavėjų išieškojimų ir politinių intrigų, kooperatyvo prekyba ėmė žlūbti. Atleistas krautuvės vedėjas S. 1926 m. įsteigė kitą kooperatyvą „Darbininką“. Bet, po metų jis likvidavosi.

Senovės diena

1936 metais per Sekmines Merkinėje, Alytaus dzūkų Kraštotyros draugijos kultūrininkų iniciatyva, sukurta pirmoji Senovės diena (pirmoji ir iš viso Lietuvoje). Techninių ruošimo ir organizavimo darbą atliko Merkinės valsčiaus mokytojai, vedėjo Žilinsko vadovaujami.

Senovės dienos tikslas — išgirsti dzūkų dainų subtilumą, vaizduojančių visos Dzūkijos prispaudos laikų gyvenimą. Tad neveltui Krėvė-Miekevičius yra pavadinęs Dzūkiją Dainavos kraštu. Pasirodyti viešai su dzūkų senovės liaudies raudomis, aracijomis, vestuvėmis, senoviškais šokiais, dzūkų papročiais ir pan. Galiausiai panoro parodyti visą savo išpracties paveldėtą tautinę kultūrą, savo etnografines brangenybes.

(Bus daugiau)

DR. E. IR J. DRAUGELIŲ ŠVENTĖ

Spalio 23 d. dr. Eliziejus ir Julija Draugeliai su laiko išvaigotais veidais mini tą dieną, kai 1914 metais Talno bažnytylėje jiedu pradėjo bendro gyvenimo kelią. Ir štai — jau 60 metų! Tai reta šeimos šventė. Nė daug kam skirta tokia šventė pasi-džiaugti. Nuo 1914 iki 1974, nuo Talno iki San Paulo, Brazilijoje, didelis laiko ir erdvės tarpas, išmargintas balsiais pasauliniais įvykiais ir pergyvenimais, laimėjimais ir nėsėkmėmis. Persikelkime į aną dieną.

Rytprūsių pasienį gaudžia patrankų ir kulkosvaidžių koncertas, bet Talno įgula to dar nejaucia. Čia karo lyg nebūtų. Jaunam daktarui, mobilizuotam karo gydytojui, nuobodu. Jis šaukiasi pas jį atvykti iš Marijampolės mergaitę, žiburio gimnazijos mitymą, mergaitę Juliją Cepulytę, jauėjusią mokslus Šveicarijoje. Tada ir sumainė jė aukso žiedus. Ir lydi Juliją Eliziejų pėda pėdon per lauko liginines (ji pasidarė galestin-gąja seserimi), per karo ir re-voliucijos sumaištis Rusijoje, per jaunos Lietuvos kūrimosi ir lais-vo gyvenimo vingius. O Draugelis ne toks užpakaly — jis vis priešaky, jis vis su tais, kurie varo pirmąją vagą. Jis pirmasis Marijampolės miesto burmistras, Vidaus reikalų ministeris, Raudonojo Kryžiaus valdybos narys ir ligininės organizato-rius, Steigiamojo seimo ir kitų seimų narys, Ūkininkų sąjungos vienas steigėjų ir pirmininkas, Sveikatos departamento direk-torius. Nuo 1932 m. iki bolševikų atėjimo Kalvarijos psichiat-rinės ligininės direktorius. Čia trumpai apimtas aktyvaus žmo-gaus gyvenimas Lietuvoje 22

metų laikotarpyje. Kas tą gy-venimą perėjo, tepasveria min-timis, ką kiekviena tų pozicijų reiškia, o kas tų dienų neatsi-mena, tepamėgina įsivaizduoti, kokio darbų įvalumo srovėje Draugelio gyvenimas ėjo. Tose margose gyvenimo stotyse jų šeimon įsijungė sūnūs Vytautas, Kęstutis ir Gediminas ir duktė Marytė. Jauniausias iš jų Gedi-minas jau 50 metų.

Pabėgėlio dienas jie leido Hannoverio apylinkėje, kur dr. Draugelis buvo keliolikos sto-vyklų vyriausias gydytojas, kol 1947 m. įsikūrė San Paulo mie-ste, Brazilijoje. Ir čia jis sugebė-jo savo mokslą ir patyrimą pa-naudoti — dirbo San Paulo u-niversiteto medicinos fakultete asistentu, kol prieš dešimtį me-tų išėjo į pensiją. Gauna apie 20 dolerių į mėnesį — tai ne per daug ir pas sūnų gyvenant.

Jis yra jau ne tas karingas Draugelis. Vargina sklerozė — rankos ir kojos sunkios, akys vis nori išsėsti. Dabar aš be jos negaliu nė guziką užsisegti", at-siliepią jis apie savo žmoną. "Ji jauna, už mane aštuonias me-tais jaunesnė, o man dar ketve-rių metų trūksta iki devynias-dešimt". Taip, ir jos jau ne ta jaunystė, nusiskundžia regėjimo silpnėjimu. Bet abu žvalios min-ties ir lietuvių problemos dar nesvetimos.

Dr. E. Draugelis kietos va-lios, katalikiškų principų žmo-gus, vienas iš ateitininkų kūrė-jų, krikščioniškos Lietuvos idė-jų skleidėjas. To siekė jis aktyviu visuomeniniu darbu, atlik-damas savo pareigas ir savo raštais nuo gimnazijos dienų iki pensininko amžiaus. Bendradar-biavo eilėje laikraščių, redagavo dienraštį Laisvę, savaitraščius

Dr. E. Draugelis

Ūkininką ir Darbininką, paskel-bė keletą brošiūrų iš medicinos srities, pamėgino ir vaidinimus rašyti. Daugiausia pasirašinėda-vo K. K. Lizdeika. Jo žmona taip pat visuomenininkė, mote-rių organizacijų veikėja, arti-miausia jo parama, jo idėjų puo-selėtoja ir škleidėja.

Kai gyvenimo saulutė jau ge-rokai vakarop, galime su visu pagarbumu jubiliatams sakyti: Brangieji veteranai, lietuviško-jo katalikiškojo veikimo pirmi-nai, sveikiname jus šią prasmingą jūsų gyvenimo dieną. Ir tro-pikų šaly esant, toli nuo gimto-sios žemės, jūsų nuėitas kelias šviečia gražiais darbais jaunes-niosioms kartoms. Tebūna jūsų saulėleidžio dienos ramios ir ma-lonios, ataustos gražiais prisimi-nimais.

A. J. Vsts.

100,000 DOL. NEGRŲ POLICIJAI

Chicago's negrų policijos są-junga gauna iš Illinois Law En-forcement komisijos 100,000 dol. pagerinti policijos apsau-gai negrų rajonuose, kur yra daugiau nusiakaltimų.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Washington, D. C.

JAUNŲ KANKLININKŲ PASIRODYMAS

Lina ir Zita Kindurytės, Dai-na Penkiūnaitė ir Ada Vodopa-laitė šį rudenį paskambino kank-lėmis kelias lietuviškas dainas Washingtono priemiesčio Mont-gomery County Fernwood Hou-se poilsio namuose, praskaidrin-damos ten esančiųjų nuotaiką.

Galima pasidžiaugti, kad, skambindamos kanklėmis, pasi-puošusios tautiniais drabužiais, Zita Kindurytė ir Daina Pen-kiūnaitė Smithsonian muziejaus skaučių suruoštame margučių marginime, Hechto prekybos namų suruoštame įvairių tautų pasirodyje ir Prince Georges County muzikos festivalyje at-kreipė amerikiečių dėmesį. Po to gavo ir daugiau kvietimų kon-certuoti. Kanklėmis skambinti jos geriau pramoko šią vasarą būdamos Neringos stovykloje, ten iš Toronto atvykusios kank-lininkės Snaigės Valiūnaitės mo-komos.

G. K.

MOKYKLA PRADĖJO MOKSLO METUS

Kaip ir praeitais mokslo me-tais, Washingtono šeštadieninė Kristijono Donelaičio liuanisti-nė mokykla, prof. Jono Genio dėka, turi gražias patalpas Ma-rylando universitete.

Šiais mokslo metais mokyklą lanko 41 mokinys. Mokykloje veikia vaikų darželis ir prieš-klasis, I, II, III, IV, V, VI ir VIII skyriai. Mokykloje moko Aldona Bačkaitienė, prieš kele-tis metų šią mokyklą baigusi Marytė Dambriūnaitė, Virginija Gureckienė, Daiva Miller-Simo-nytė, Regina Petrutienė (mo-kyklos vedėja). Galina Sužiedie-lienė, Joana Vaičiulaitė ir Ge-

nė Vasaitienė. Be šių mokyklo-jė veikiančių skyrių, Aldona Bačkaitienė savo namuose dės-to lietuvišką aukštesnių klasių programą, mokydama namuose prieš porą metų šią mokyklą baigusias jaunuoles: Nidą ir Vir-giniją Bačkaitytes, Dainą Pen-kiūnaitę ir Aldoną Vaičiulaitę. Tuo būdu mergaitės yra su-pažindinamos plačiau su lietuvių literatūra, kalba, tautosaka, ap-linka, istorija. Už tokį pasišven-timą ir savanorišką lietuvių kul-tūros ir kalbos puoselėjimą yra jai nuširdžiai dėkingi mergai-čių tėvai.

Tėvų komitetą sudaro Aldo-na Kindurienė (pirmininkė), Danutė Kasaitienė (izdininkė) ir Teresė Landsbergienė (sekre-torė). Komitetas ir mokytojos yra numatę šiais mokslo metais suruošti Kalėdų eglutę su ati-tinkama mokinių programa, pa-minėti Vasario 16-tąją, Moti-nos dieną ir mokslo metų pabaigę iškilmingą baigusiųjų aš-tuonis mokyklos skyrius pažy-mėjimų įteikimą.

Hartford, Conn.

LIETUVIAI 47-Ų TAUTY-BIŲ FESTIVALY

Nuo spalio 14 d. iki spalio 19 d. Hartforde vyko įdomus, jau treči metai rengiamas, tautybių festivalis — šventė. Jį surengė sudarytas Tautybių komitetas, o globojo Hartfordo miesto me-ras George Athaman.

Pirmadienį, spalio 14 d., nuo miesto rūmų, Municipal Build-ing, prasidėjo tautybių eiseną, jų uniformuoti ar tautiniais rū-bais apsirengę dalyviai atžy-giavo iki G. Foxio rūmų ir ten Centinel Hill salėje, II-me aukš-tienė, Joana Vaičiulaitė ir Ge-

noje turėjo savo programą. Sa-lėje buvo paviljonai su tautiniais daiktais: rankų darbais, žais-lais, kepiniais, mezginiais, kny-gomis. Festivalyje dalyvavo 47 tautybės. Ant G. Foxio balko-no stogo visos tautybės turėjo pastačiusios savo vėliavas. Įdo-mu, kad pirmoji vėliava buvo Lietuvos trispalvė (geltona, ža-lia, raudona), laukdama, kada ji vėl puoš Lietuvos sostinę Vilnių ir kitas Lietuvos vietas.

Lietuviai savo programą tu-rėjo ketvirtadienį ir šeštadienį. Ketvirtadienį šoko Hartfor-do jaunimo grupė, vadovauja-ma Dalios Dzikienės. Jie pašoko: šešinių, blezdingė, žiogelį. Šeš-tadienį šoko dvi lietuvių grupės. Hartfordo jaunimo grupė pašoko vėl tuos pačius šokius, o paskui, šoko Hartfordo stu-dentų grupė, vadovaujama Ka-ma Dalios Dzikienės. Jie šoko: ko audėjėlę ir žustą. Pranešėja buvo Aldona Vitėnaitė. Abi grupės šoko labai pulkiai, tad publi-ka nesigailėjo paploti. Muziką tvarkė Alfonsas Dzikas.

Iš visų paviljonų lietuvių sta-las ir sienos atrodė gražiausiai ir turtingiausiai. Jame buvo koplytėlė, juostų, vėliavėlių, žemaitiškos klumpės, margučių, gintaro išdirbinių, vargo mo-kykla, grybų, medžiagų tauti-niams kostiumams, rankšluos-čių, ypatingai išsiskyrė vienas su Lietuvos himnu, verbos, kny-gos, plokštelės ir daug kitų dailių.

Sunku buvo sugauti, kas bu-dėjo prie paviljono per visą sa-vaite. Čia šeštadienį teko matyti šios: Danutė Grajauskienė, atvykusią iš Kalifornijos, D. Budrienė iš Bethel, Conn., šei-ma neseniai atvykusi iš Lincoln, Nebraska. Dar yra budėje: Stan-kaitytės, Ustjanaušienė, Ru-seckienė ir kitos.

Svarbūs asmenys, kurie lvar-kė ir globojo lietuvių reikalus šiame festivalyje, buvo Alfon-sas Dzikas, Dalia Dzikienė, Ge-novaitė Šliogerienė (rūpinosi maistu), Aldona Saimininkienė ir kitos.

Šeštadienį teko matyti mies-to merą George Athasoną suki-nėjantį apie lietuvių grupę. Me-ras yra labai palankus lietu-viams ir lietuvių vardą visur mi-ni. Jis atvyksta ir į lietuvių ge-gužines, o švenčių ir minėjimų metu lietuvių grupės aplanko Hartfordo merą, o jis paskelbia proklamaciją.

Tautybių šventėje lietuvių su-vaidino labai žymų vaidmenį.

Jonas Bernotas

— Didžiausias išsilavinimo įrodymas — kalbėti apie didžiulius ir nepaprastus dalykus pa-prasčiausiu būdu. Emersonas

RUOŠKITES KALĖDOMS IR NAUJIEMS METAMS

Kasmet "Draugo" administracija išsiunčia visiems skaitytojams Ka-lėdoms lietuviškas sveikinimo kor-teles ir Naujiems Metams kalendo-rius. Jie greitai laiku bus išsiusti paštu.

Ne vienas "Draugo" skaitytojas užsisako ekstra kalendorių ar svei-kinimo korteles šv. Kalėdoms. Šių metų kalendoriai ir kortelės yra ypatingai gražiai pagaminti. Ekstra kalendoriai kainuos 75 centai ir 25 c. persiuntimui ir mokesčiams (Illinois gyventojams). Lietuviškos sveikinimo kortelės šv. Kalėdoms kainuoja \$1.50 dėžutė.

Užsakymus šiuskite šiuo adresu:

DRAUGAS,
4545 W. 63rd Str.,
Chicago, Ill. 60629

E G G S T O R E

DABAR TIK ŠIUO ADRESU:
6192 SO. ARCHER AVE. — TEL. 284-8704
CHICAGO, ILLINOIS 60638

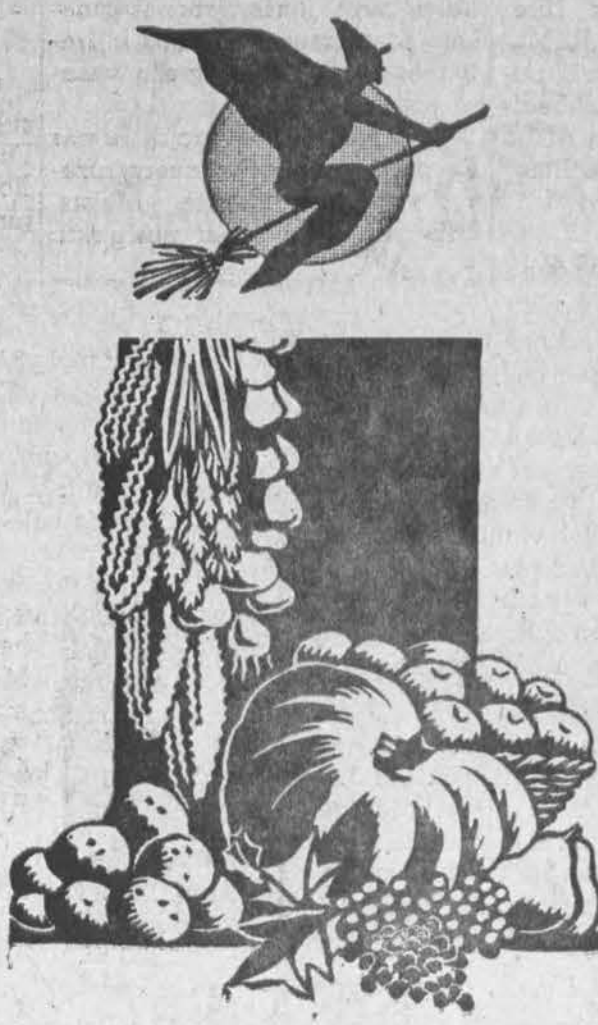
Nuo pirmad. iki penktad. atdara nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro.
šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. vakaro.

MICHIGAN OBUOLIAI

JONATHAN, McINTOSH ir WINESAP bušelis \$4.98
RED DELICIOUS ir GOLDEN DELICIOUS bušelis \$5.98

ĮVAIRŲS ŪKIO PRODUKTAI

ZIEMINIAI KOPŪSTAI bušelis \$3.50
svaras 8 ct.
AGURKAI svaras 12 ct.

PUMPKINS (MOLIUGAI)

IDAHO BULVES	svaras 8 ct.
KALAFIJORAI	100 svarų \$11.50
SVOGŪNAI	svaras 19 ct.
	50 svarų \$4.75
	8 svarai 79 ct.
BALTI GRAPEFRUIT'AI	svaras 12 ct.
YOGURT'AS	4 indeliai \$1.00
PIENAS	galionas \$1.19
PASUKOS (BUTTERMILK)	1/2 galiono 49 ct.

čia rasite taipgi gerą pasirinkimą kitų ūkio produktų.
Apsirūpinkite dėl "Halloween" ir kitų progų.

GRAŽIAI PAMINETOS SPAUDOS SUKAKTYS

Spaudos sukakčių minėjimą Detroito suruošė iš organizacijų atstovų sudarytas komitetas, kuriam vadovavo minėjimo iniciatorius ir Kultūros klubo pirm. Antanas Musteikis. Minėjimas, kuris įvyko spalio 13 d., buvo pradedamas pamaldomis už knygnešius ir spaudos žmones visose trijose lietuvių bažnyčiose.

Akademija įvyko Lietuvių namuose, kurią trumpu žodžiu atidarė A. Musteikis ir pakvietė minėjimo programai prarasti Stefa Kaunelienę, Šv. Antano parapijos klebonas kun. Kaz. Simaitis sukalbėjo momentui skirtą invocaciją ir buvo pagerbti žuvę bei mirę spaudos žmonės.

Labai įdomią paskaitą skaitė prof. Aldona Augustinavičienė. Ji savo apie 40 min. užtrunkusioje paskaitoje kalbėjo ne tik apie spaudos draudimo laikotarpį, bet taip pat ir apie lietuviškos spaudos problemas.

Ji buvo keletą kartų „nutraukta“ plovimais. Ji teigė, kad lietuvių turime nepaprastą puikybės jausmą ir, kad mes išmoke būti pavergti (ir tuo apgauti) okupantais). Įdomiai kalbėjo apie mūsų didžiulius kovotojus dėl spaudos — vysk. Baranuską, vysk. Valančių, Basanavičių, Zemaite, Vincą Kudirką ir kt.

Vyskupai mus saugojo nuo prosovslavijos, o Valančiaus raštai ejo į kaimiečių psichologiją. Lietuviškas kaimas, paveiktas pirmųjų raštų, atsisakė nuo rusiškos graždankos. Po Valančiaus atėjo Aušra ir Basanavičius — mūsų spaudos atgimimo tėvas.

Ypatingai jaudinanti paskaitos dalis apie Vincą Kudirką, kuris visas savo fizines jėgas atidavė lietuviškai spaudai. Net ir mirdamas rašė.

Didžiausia nelaimė dabar okupuotos Lietuvos rašytojams, kad jie yra moralinėje nelaisvėje. Taip pat ten dabar visaip menkinama lietuvių kalba, jau panaikinti lietuvių kalbos egzaminai gudams, lenkams, rusams ir kitiems dirbantiems Lietuvoje. Rusai savo pavardes keičia į lietuviškas, jau yra rusų su Valančiaus pavardėmis.

Ilgais plovimais buvo nutraukta prelegentė, kur ji teigė, kad jokių kompromisų su okupantu, jokių dalyvių lietuvių Lietuvai negali būti. Tik absoliutinė Lietuvos nepriklausomybė.

Kalbėdama apie spaudos problemas, paminėjo jog nereikia skaldyti savo tarpe, bet būti vieningiems. Iškėlė lietuviškos knygos svarbą: paveikslas puošia sienas, o knyga puošia žmogų.

Nors prelegentė turėjo kažkokius užrašus, tačiau retai kada į juos pažvelgdavo, tai, žinoma, padidino paskaitos įdomumą. Prof. A. Augustinavičienė po paskaitos buvo pagerbta ilgais, karštais plovimais.

Juozas Gaila, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, savo kalboje irgi išskėlė spaudos reikšmę. Emigracijoje suamerikonėjome, užmirštame veikėjus, bet literatūrinė kūryba išlieka. Jis paskelbė lapkričio ir gruodžio mėnesius lietuviškos spaudos platinimo mėnesiais. Norima pasiekti tuos, kurie jokio laikraščio dar neskaity. Padėkojo A. Musteikiui už šio minėjimo suorganizavimą ir įteikė jam L. Fondo medali. Ir J.

Detroito skelbimai

PETRAS PUTRIUS

Dailės dekoravimas — Taiso kambarius — Vardas — Garažas — Ido — Plaster Board — Visų rūšių grindų ir sienų plytelės.

18502 Maplewood, Livonia, Mich. 48152 Tel. 487-8779

Gaila buvo palydėtas nuoširdžiais plovimais.

St. Kaunelienė perskaitė komiteto surengtą atšaukimą lietuvių spaudos reikalui. Akademija baigta Tautos himnu. Minėjime dalyvavo apie 150 asmenų.

Motery vokalini ansamblis va dovaujamas muz. St. Slizio atliko meninę dalį. Dvylika gražiai apsirengusių dainininkių labai gražiai padainavo Bražinsko ir Raudonikio pusę tuos dainų. Tai stiprus vienetas, nes jame dalyvauja ilgametės dainininkės ir net solistės. Detroitiečiai nuoširdžiai linki, kad šis vienetas ilgai gyvuotų ir dažniau pasirodytų scenoje.

Po minėjimo kitoje salėje buvo bendri pietūs.

Dar kitoje Lietuvių namų salėje buvo suruošta spaudos paroda, kuriai eksponatus paskolė redaktorius Bronius Kvilyks ir dalį Feliksas Motuzas. Paroda gražiai sutvarkė Algirdas Vaitiekaitis.

Parodoje buvo sekantys skyriai: spaudos draugimo redaktoriai ir knygnešiai (nuotraukos), aušrininkų, varpininkų ir kiti spaudos draudimo leidiniai, to laikotarpio leidiniai išleisti Tilžėje ir Bitenuose, leidiniai išleisti Vilniuje, to laiko spauda Amerikoje, maldaknygės ir periodiniai leidiniai.

VI. Selenis

BALFO VAJUS

Balfo 76 sk. vykdomas vėjus jau įpusėjęs. Vėjus reikalau per radijo klavė: vėjus vadovė E. Paurazienė, valdybos narys studentas V. Nakas, visuomenininkė Danutė Jankienė, Saulių Centro valdybos pirm. V. Tamošiūnas.

Yra gauta stambių aukų. Aukų rinkėjas P. Čekšas savo darbą užbaigė pirmasis.

Valdyba

ATSISAUKIMAS I LIETUVIŲ VISUOMENĘ

1. Lietuvių spauda tremtyje yra mūsų tautinės, politinės, socialinės ir dvasinės kultūros svarbiausias veiksny.

2. Mūsų spauda yra veiksmingas ginklas kovoje dėl Lietuvos laisvės. Ji teisingai nušviečia rusų okupanto iškreiptus faktus apie Lietuvą ir imasi reikiamų priemonių jiems atremti, ji atidengia rusų imperialistų slaptaį vykdomą genocidą Lietuvoje.

3. Mūsų spauda tiksliau įvertina pasaulio politinius įvykius ir skubiai reaguoja bei suburia mus svarbiems įvykiams atžymėti ir reikiamai politinei bei kultūrinei akcijai sukelti.

4. Mūsų spauda stiprina tautinį supratimą, palaiko krikščionišką moralę ir gaivina lietuvių tremtyje.

5. Mūsų spauda — laikraščiai ir knygos — gyvena didelių finansinių sunkumų dėl spaudos reikmenų, popieriaus, pašto mokesčių aukštumo ir dirbantiems aukštų atlyginimų.

Detroito lietuvių organizacijų atstovų sudarytas komitetas, su-

renęs 1974 m. spalio 13 d. spaudos draudimo ir laisvės spaudai atkovojo sukakčių minėjimą ir turėdamas galvoje spaudos svarbą vaidmenį lietuvių gyvenime ir spaudos finansinius sunkumus, —kreipiasi į visus lietuvius — senuosius ir jaunuosius — ir kviečia į didžiąją spaudos tulką. Tik sutelktinėmis jėgomis savąją spaudą padarysime nemarią.

1. Kiekviena šeima, ypač jaunoji, kviečiama prenumeruoti ne mažiau trijų laikraščių ir skirti laikraščiams ne mažiau kaip 50 dol. metams. Skaityti įvairius laikraščius ir ugdyti savyje toleranciją.

2. Didžiųjų švenčių ir šeimos gyvenimo įvykių progomis dovanas skirkime savų rašytojų knygoms ar laikraščio prenumerata. Būkime duosnūs spaudai, organizuokime spaudos kultūrinės popietės. Nagrinėkime spaudoje keliamas problemas, darykime pasiūlymus. Atlikime savo pareigą tėvynei, savo tautai ir valstybei, neužmirškime, savų brolių ir sesių kenčiančių ir kovojančių pavergtoje Lietuvoje, jie reikalingi mūsų pagalbos.

3. Lietuviai gydytojai prašomi savo kabinetuose laikyti šalia anglų žurnalų šią lietuvių spaudą: Lietuvos, Chronicle of Catholic Church in Lithuania, The Violation of Human Rights in Soviet occupied Lithuania, Soviet Colonialism in the Baltic states, by St. Vardys, The Forgotten Balts, by J. Ehret, Pageidau-

Taura Zarankaitė deklamuoja poetės Julijos Švabaitės-Gylienės kūrinį spalio 12 d. LB Detroito apylinkės valdybos suruoštamame dainos ir dailiojo žodžio koncerte.

Nuotr. J. Urbono

tina ir lietuvių kalba žurnalai. Pasirašo Detroito organizacijų atstovai:

DL Kultūros klubo — A. Musteikis, St. Kaunelienė ir Alg. Vaitiekaitis, LB apylinkės — Mart. Stonys, DLO centro v-bos — A. Sukauskas, Ateitininkų draugijų skr. — Pr. Polteraitis, Baltijos Skautų tunto — Leop. Heiningas, Vilniaus krašto lietuvių s-gos — K. Veikutis, Vilniaus krašto lietuvių skr. — Alb. Mišūnas, LSST C.V-bos — V. Tamošiūnas, Stasio Butkaus šaulių kuopos — St. Lesčinskas, Jūros šaulių švyturio kuopos — R. Macionis, ALI inž. ir architektų s-gos skr. — J. Mikaila, ALB radijo klubo — Vac. Urbonas, ALTS-gos skr. J. Švoba, Sv. Petro Parapijos choro vad. — St. Slizys.

DAINA IR LITERATŪRA

Dainos ir dailiojo žodžio vakarą suruošė Detroito L.B. apylinkės valdyba Kultūriniame c. spalio 12 d. Programa buvo stipri ir įdomi ir dauguma Detroito

Svečiai Lietuvių spaudos sukakčių minėjime Detroito.

Nuotr. K. Sragausko

lietuvių tiesiog pražiopsojo, nes galėjo būti viena iš geriausių programų šiame koncertų ir balių sezone.

Vakaro programos pranešėja — Irena Sventickaitė. Ji gražiai pristatė pirmos programos dalies solistę mezzosopraną A. Stempužienę, kuriai gitara akompanavo jos sūnus Linas Stempužis. Jos dainų rinkinys buvo taip gražiai atliktas, kad programos gale klausytojai savo plovimu išprašė dar du bisui. Solistės Stempužienės gražūs balsas įsijungė su gitaros švelniomis ir skambančiomis gaidomis. Kiekviena daina, ar tai buvo liūdna, mistiška ar linksma parodė gilų solistės įsijautimą ir svečiams vis atrodė kad užsibaigavo per greitai.

Poetė Julija Švabaitė-Gylienė negalėjo atvykti į Detroitą kaip buvo numatyta, bet tai tik davė progos dviem detroitiečiams pasirodyti. Pirmą jauna moksleivė Taura Zarankaitė deklamuavo 11 poetės eilėraščių. Ji jautriai interpretavo poetės žodžius ir dažnai privertė klausytoja susimąstyti ir iš sielos įsijungti į eilėraščius.

Julijos Švabaitės-Gylienės ištrauką iš Gabriuko užrašų perskaitė, bet tiesiog suvaidino aktorius Karolis Balys. Kiekviena syki, kai akt. Balys pasirodo scenoje, jam susidaro dvigubai daugiau sunkumų negu kam kitam, nes iš jo visi daugiau tikisi. Šį kartą, publika nesitikėjo, kad K. Balys gaus progos parodyti savo talentą, o tik kantriai laukė, kol jis pradės skaityti Gylienės žodžius. Bet K. Balys iš pradžių su visu jausmu pradėjo kalbėti kaip 8 skyriaus mokinys Gabriukas visai nežiūrėdamas į apie penkių puslapių tekstą. Jo puiki Gabriuko interpretacija visus pralinksmino ir žiūrovai turėjo progos iki so ties pasijuokti.

Rašyt. Vytautas Alantas dalyvavo programoje ir jis perskaitė savo novelę Bitės Teismo.

Po programos LB Detroito apylinkės pirm. Jonas Urbonas padėkojo programos dalyviams ir Irenai Sventickaitė už gražų vakaro pravedimą.

Sokiams gražiai grojo Rimas Kasputis, kuris buvo suorganizuavęs „nedidelį orkestrą. Maistą taip pat galėjo pigiai nusipirkti.

Tenka pastebėti nors dalyvavo tik apie 100 žmonių, beveik pusę jų sudarė jaunimas. Todėl kyla klausimas, ar suaugusieji turi teisę klausyti „Kur mūsų jaunimas?“ jei jie patys praleido tokį vertin-

gą literatūros ir lietuviškos dainos vakarą?

Robertas Selenis

EL. BLANDYTE DETROITE

Populiarią chiacagietę solistę Elenutę Blandytę, detroitiečiai jau keletą kartų yra girdėję koncertuose savajame mieste. Ji čia paliko simpatinga išpuilį, savojo balso kultūra, darna ir žavia laikysena scenoje. Pasirodė, jos meniniai sugebėjimai ir talentas nesiriboja vien tik muzikiniame pasauly, bet siekia ir kitas, su menin susijusias sritis.

Jau ne kartą ji yra pasirodžiusi madų parodose, ne vien kaip modelistė, bet ir kaip labai originali, savaiminga madų kūrėja, ypač daug dėmesio kreipianti megztiems moteriškiems rūbams. El. Blandytė ir savuosius kūrinius yra įjungusi ir lietuviškuosius motyvus, kurie jau tuo pačiu įgauna visai kitas dimensijas ir tampa itin įdomiais lietuviškajai auditorijai. Kaip žinoma, lapkričio 23 d. naujajame Kult. centre, prie Dievo Apvaizdos parapijos, ruošiamo madų paroda, kurios didžiausia dalis pelno kaip tik bus skiriama Kult. centro išlaikymo reikálams. Madų parodoje El. Blandytė bus viena pagrindinių modeliutojų, talkininkaujama vietinių ir iš toliau atvykstančių (Chicago, Los Angeles), merginų ir moterų, kurių dalis profesionalės madų kūrėjos ar modelės. Taipgi, parodos metu veiks loterija, kurios pelnas išimtinai tebus skiriamas tik minėto Kult. centro reikálams. Filisterių skautų komitetas, rengdamas madų parodą, tikisi pakankamo Detroito, Windsoro ir apylinkių tautiečių dėmesio.

K.

Patikslinimas. Pereitos savaitės ketvirtadienio žiniose, apie madų parodą dovanų aukotojos, Gražinos Urbonienės vardo raidė per klaidą buvo pažymėta tik I. inicialu. Atsiprašome.

DAR VIENA LIETUVIŠKA SEIMA

Rimas Skiotys ir Rita Simutytė sukūrė lietuvišką šeimą Detroito. Dievo Apvaizdos bažnyčioje, spalio 5 d. kun. A. Babonas atliko jungtinių apeigas.

Mišiose labai gražiai giedojimą pravedė Pranas Zaranka. Bendras mišiose giedojimas visus sujungė arčiau ir paliko šiltą nuotaiką. Pirmas pabrolis Linas Mikulionis, taip pat, prisidėjo prie mišių apeigų ir atliko skaitymą. Rimo Skiočio du jaunesni broliai — Darius ir Dainius tarnavo mišioms.

Visos pamergės buvo pasipuošusios lietuviškais tautiniais rūbais. Pajungtų poros buvo: Linas Mikulionis ir Vida Skiotytė, Rimas Kasputis ir Aida Smalinskaitė, Jonas Naujokaitis ir Zita Ratnikaitė, Edmundas Kasputis ir Rita Matvekaitė.

Vestuvių puota įvyko po Mišių Kultūriniame centre Kai jau-

navedžiai su palydovais įėjo į salę visi svečiai, P. Zarankos vadovaujami, sutiko juos ir palydėjo su dainele „Palankėj, palankėj.“ Jaunavedžius Rimą ir Ritą sutiko jų tėveliai, sporto klubo veikėjas Vladas Simutis su žmona Ona ir Dievo Apvaizdos mišių giedojimo vadovas Edvardas Skiotys su žmona Zuzana. Jie jaunajai porai davė tradicinę druską, duoną ir vyną.

Ritos tėvelis Vladas Simutis gražiai pasveikino visus atvykusius svečius ir širdingai palinkėjo Rimui ir Ritai gražaus sugyvenimo.

Vestuvinių vaišių šeiminkas P. Zaranka perėmė vadovavimo pareigas ir jam vadovaujant dažnai aidėjo lietuviška daina Vytauto Petrausko orkestrui palydinti. Tas orkestras vėliau grojo šokiams. Rimas Skiotys yra baigęs 9 skyrius L. B. liuanistinės mokyklos ir buvęs veiklus ateitininkas bei tautinių šokių šokėjas. Jis tebėra veiklus sporto klubo narys. Rimas studijavo Schoolcraft kolegijoje. Rita Simutytė-Skiotienė,

Vis dar randasi naujų aukotojų Simo Kudirkos fondui. Matyti prof. Justinas Pikūnas.

Nuotr. J. Urbono

“LIETUVOS ATSIMINIMAI”

Radio Valanda jau 20 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams. Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. p. p. 18 WBVD Stoties New York (1330 kil. AM ir 999 meg. FM).

Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr. Mountainside N. J. 07092 Tel. 232-5565 (code 201)

Kviečiame taip pat klausytis Lietuvių Kultūrinį Vaidų angliu kalba, 18 Seton Hall Universiteto radijo stoties. (New Jersey WSOU) (89.5 meg. FM) Pirmadi. 7:30-8:30 val. vak. (Vadovauja prof. J. Stukas).

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojoje Anglijoje, iš stoties WLYN, 1360 bangs, veikia sekmdieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ton pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

PUIKI DOVANA SVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMIS

ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

A N T R A L A I D A

Išleista

LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBES

Mecenatas — Prel. Juozas Karalius

Naujasis Testamentas yra praktiško formato: įrisitas kietais viršeliais. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba. Mecenato dėka laida parduodama prieinama kaina.

Gaunama „DRAUGAS“ knygyne Kaina — \$5.00

(Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiams ir per siuntimui; kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus.)

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Siųskite užsakymus:

D R A U G A S
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Motery ansamblis, vad. St. Slizio, atlieka meninę programą spaudos atgavimo sukakties minėjime.

Nuotr. K. Sragausko

SOVIETINIS TEISINGUMAS

Kaltinamieji nemato savo teisę

J. VAICELIŪNAS

Sovietai giriasi savo konstitucija, išleista 1936 m. Stalino vardu. Esą, tai geriausia konstitucija pasaulyje. Tą konstituciją paruošė Stalino draugas N. Bucharinas, kurs 1938 m. buvo sušaudytas kaip fašistas. Atseit, ir ta konstitucija yra fašistinė. Sovietų konstitucija skamba gražiai, kur kalbama apie laisvę. Bet tai yra tik teorija, o praktikoje Sovietų Sąjungoje nėra jokių laisvų, jokio teisingumo. Žinome, kad sovietinė konstitucija garantuoja religijos laisvę, bet praktikoje persekiojami ir baudžiami kunigai, kad jie atliktų savo pareigas; moko religijos suaugusius ir vaikus. Mokyklose persekiojami mokytojai ir mokiniai, kurie tiki į Dievą. Persekiojami net kolchozniekai, kurie nenori dirbti sėkmačiais, o eina į bažnyčią. Tas rodo, kad sovietinė konstitucija eina savu keliu, o tikrovė — savu.

Sovietinis teisingumas, o gal, tiksliau pasakius — neteisingumas ypač paliadamas teismuose, kuriuose turėtų būti išspręstas teisingumo klausimas. Bet kaip tą teisingumą surasti, jei teisėjai sėdi uždaruose kambariuose ir, nematydami teismųjų, jiems uždeda baudsmes po 10-25 metus kalėjimo ar kacetų. Jei carų laikais nuteistajam būdavo uždedama didelė baudmė, būgnų garsais sušaukdavo žmonių minias į aikštę, kur būdavo paskelbiama ta baudmė. Sovietai žmonėms dalina baudų lapus su 10-25 metų kalėjimo ar kacetų, tarsi jie pagal sąrašą dalintų muišą.

Neteisėjai teismai

Negeriau tvarkomi reikalai ir viešose teismuose, ypač Stalino laikais. 1937 m. vienas inžinierius po tardymų ir egzaminų, vieną dieną su sargyba skubiai buvo užvestas į 4-tą aukštą, į teismo patalpą. Teismo sėdintis stovėjo prie stalo. Uždusęs inžinierius vos spėjo pasakyti savo pavardę, kai teismo pirmininkas V. Ulrik jam pasakė — 20 metų kacetų. Inžinierius skubiai buvo išvestas iš teismo patalpos, nes į tą patalpą jau vedė kitą kaltinamąjį.

Ir taip sovietinis teisingumas sukasi, kaip vandens malūno ratas, skelbdamas skaitlines: 10, 15, 20, 25 metai kalėjimo ar kacetų. Eji kuriame teis me byla buvo nagrinėjama, bet tas nagrinėjimas negalėjo pakeisti iš anksto teismo sprendimo.

Ir garsus rusų rašytojas Solženicinas, kuris kelis kartus sovietų buvo baustas ir tremtas, aprašo įvyki, kada jis pirmą kartą pamatė savo teisėjus. Jis sako: "Teko ir man pamatyti teismą. Tai buvo 1963 m. vasario mėnesį. Teismą sudarė net 7 pareigūnai. Aš jiems pasakiau, kad tai man yra nepaprasta diena. Aš buvau teisiama kacetų ir išstėmimo bausmėmis, bet aš nemačiau savo teisėjų. O čia aš matau net 7 iš karto. Jie patrynė akis, nes ir jiems buvo retas įvykis matyti jų teisiamačią. Jie pasakė, kad ankstyvesnįje teisėjai pasitraukė į pensiją. Bet, kaip vėliau sužinojau, kai kurie jų žiaurų teisėjų buvo patys teisiamai Chruščiovo laikais".

1942 m. Leningrade vyko karinis teismas. Vienas teisiamašis pasakė: "Aš negalėjau dalyvauti I. konspiracinėje grupėje, nes aš tada buvau tik 10-ties metų amžiaus vaikas". Teismo pirmininkas jam atsakė: "Nemokėk sovietinio saugumo. Visi reikalai jau sutvarkyti. Visi I. grupės nariai jau yra nubausti mirties bausme ir jie bus sušaudyti". Toje teismųjų grupėje buvo vienas vyras L., kurio niekas nepažino, nei jis nieko nepažino. Jis į tą grupę enkavedistų buvo įmestas per klaidą. Jis liko gyvas, bet ir jis gavo 10 metų kacetų.

Pas sovietus teisėjais nėra asmuo, kuris teisia, kuris ieško teisingumo, o yra asmuo, kuris iš valstybės gauna algą. Kaltinamieji teisėjais ne teisėjais, o direktyvų. 1937 m. direktyvai: 10-20 metų kacetų ar sušaudymo. 1943 m. direktyvai: 20 metų kacetų ar pakorimas. 1945 metų direktyvai: 10 metų visiem ir 5 metai papildomai į darbo jėgą trims penkmečiams. 1948 m. tikras šnipas S. gavo 10 me-

Solistė Dana Stankaitytė dainuoja akademikams skautams, jų 50 metų sukakties minėjimo akademijos metu, Chicagoje. Akomponuoja muzikas Alvydas Vasaltis.

ty kacetų, o visai nešnipas W. gavo 20 metų kacetų. Pastarasis pateko į 1949 metų direktivą. Jau iš seniau yra žinomas posakis, kad nereikia bijoti įstatymo, bet teisėjo. Dabar reikia bijoti abiejų, nes abu nukreipti prieš nekaltus žmones.

Ne teisingumas, bet žiaurumas. Bolševikai žiūrėjo ne teisingumo, bet žiaurumo. Propaganda ir žiaurumas norėjo įbauginti žmones, kad jie nesipriešintų bolševikinei santvarkai. 1922 m. bolševikai paaštrino kriminalinį kodą, nes buvo teisiama daug socialistų revoliucionierių — SR. Kovą mėn. 5 d. pat. Leninas prie to kodo pridėjo 6 pastraips, kuriomis baudžiama sušaudymu: propaganda, agitacija, pasyvūs pasipriešinimas vyriausybei, atsisakymas tarnauti kariuomenėje, mokėti mokesčius ir nelegalus grįžimas iš užsienio. Po tokio kriminalinio kodo papildymo, Leninas gavo širdies priepuolį, bet birželio 1 d. naujas kriminalinis kodas jau įsigaliojo. Caras Lenino nesulaudė už nelegalų sugrįžimą į Rusiją, o Leninas numatė sušaudyti visus, kurie be leidimo grįš į savo kraštą.

Pagal "pagrįmtą" kriminalinį kodą daugiausia buvo baudžiami socialistai, buvę bolševikų bendradarbiai kovoje prieš carą. Socialistai pasipriešino bolševikams dėl revoliucijos kaip labai žiauraus veiksmo. Tuo jie tapo bolševikų priešais arba kontrarevoliucionieriais. Socialistai buvo nepatenkinti, kad bolševikai, pasirašę su vokiečiais taikos sutartį Lietuvoje Brastose, pradėjo į Vokietiją siųsti traukiniais javus ir kas mėnesį duoklę aukso. Bolševikai į užsienį sluntė javus, kai Rusijoje žmonės badavo.

Nekaltųjų žudymas

Dėl sušaudymo be leidimo grįžusių į savo kraštą, Leninas tą pastraipą įrašė būdamas ne visai sveikas, bet politinis biuras tai priėmė. Į užsienį buvo pabėgusių daug mokslo žmonių. Argi jie lauks, kad akli čekistai juos nužudytų? Tas nuostatas jiems užkerta kelią grįžti į savo kraštą. Bolševikų duodamas leidimas grįžti į savo kraštą dar nėra garantija išvengti mirties.

Bolševikai paruošė žiaurios baudžiamausios nuostatas nekaltiesiems žmonėms bausti bei žudyti. Aršiai elgėsi ir ty nuostatyto vykdotojai. Bet kai 1938 m. pat. Krylenko, buvęs vyr. prokuroras, pateko į Butirkių kalėjimą ir šliaužiojo po purvinas kalėjimo grindis, jis puikiai prisiminė, kad būti prokuroru yra didelis skirtumas.

Bet jis ilgai kaliniu nebuvo. Jis greitai gavo 9 gramus. Taip bolševikai vadino kulka.

Sovietų teisingumas yra ne teisingas ir žiaurus. Sovietai nesivadovauja nei įstatymais, nei žmoniškumu. Įstatymus teisėjai ir prokurorai taiko tik nekaltų žmonių baudimui, o ne jų išstėsimui. Sovietų Sąjungoje tikro teisingumo nebuvo ir nėra.

GYVŲNŲ EDRUMAS

Daug gyvulių minta augalais. Yra net žuvų, paukščių, roplių, mintančių įvairiais augalais. Vieni eda žolę, kiti — sėklas. O kiek reikia augalų, didžiuliams Amerikos karvelių pulkams! Šie karveliai gyvena miškuose, minta vien augalų sėklomis, o kur jie apsigyvena, ten net medžių šakos nuo jų lūžta: kiekvienoj šakoj užtikinama po keletą lizdų. Tuose miškuose, kur apsigyvena karveliai, tuoj atsiranda įvairių žvėrių — didelių ir mažų, kurie slankiodami po medžiais rankioja iškritusius iš lizdų mažuosius karveliukus. Karvelių būty dar daugiau, jeigu žvėrys bei medžiotojai jų nešaudytų. O gi kiek maisto reikia karveliams! Jei kiekvienas karvelis sulestų tik pusę svaro, tai jiems visiems maisto reikėtų tiek, kaip kokio nors didmiesčio gyventojams per du mėnesius. Mšk.

FLORIDA KVIEČIA

Saulė, vanduo ir oras šiuo metu puikiai. Kreiptis į šias Lietuviškas vasaravietes:

NORWYN APTS., 126 OCEAN DR. MIAMI BEACH, FLA. 33139 arba TOWN & SURF APTS., 9024 Collins Ave. SURFSIDE, FLA. 33154

Labai žemomis kainomis gausite oru vėsinamus kambarius arba butus prie pat jūros. Skambinti vakarais Skambinti vakarais B. Sergaiciūt 1-303 — 672-4003

INDIJOS RELIGIJOS IŠMINTIS

originali, dalykinė studija apie vieną iš šviesiausių Indų religijos laikotarpių parašyta Vytauto Bagdavičiaus

"Kai Azijos religijos šiandien perša mūsų savo mokslą ir kai kurios jų sąvokos darosi kasdieniniai mūsų žodžiai, verta yra susipažinti, kas tose religijose yra vertingo ir ko jose nėra.

Šis atspaudas iš Draugo kainuoja 3 dol. ir yra gaunamas Drauge ir pas platintojus.

Dainuokime Vilniaus dainas!

Mūsų dėmesys Vilniui turi pasireikšti ir mūsų pasilinksminimuose. Tam tikslui gera priemonė yra

Grazinos Krivickienės - Gustaitytės rinkinys

VILNIUS LIETUVIŲ LAUDIES DAINOSE

Jame yra kaulkurių dainų gaidos. Kalba peržiūrėta Pr. Skardžiaus, aplankas Marijos Biržickaitės - Zymantienės.

Lietuviškos Knygos Klubas leidinys. 384 psl., kaina 5 dol.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Perkant Sau Pastogę

10 butų mūras, 2 auto garažas. Naujas gasų šildymas. Aluminijaus langai. Virs \$17,000.00 metams pajamų. Pirkėjui su \$24,000.00 galima pasikola.

4 1/2 kamb. modernus 15 metų mūras. Našle atiduoda už \$15,000.00. 2 butų mūras, 2 auto mūro garažas. 50 pėdų lotas. Graži aplinka 67 ir Kedzie. \$87,500.00.

4 1/2 kamb. 16 metų mūras ir garažas. Našle atiduoda už \$15,000.00. 2 butų mūras ir 3 kamb. base mente. Garažas. Arti ofiso \$28,500.00. Lincolns, 2 po 6 kamb. mūras. Atakiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo Parko. Kalna apžūrėjus ir suaitarus.

6 kamb. mūras. Arti Parko ir 71 St. Platus lotas, garažas. \$17,500.00. 2 butų med. 1 1/2 aukšto namas. Naujas gasų šildymas. 50 p. lotas. Garažas. Marquette Parko. \$16,500.00. Išnuomotas 2 butų mūras. 2 po 5 kamb. Atakiri gasų šildymai. 2 blokal nuo parko. Reikia savininko \$26,600.

Puikus mūro namas 3 butai, gražus 6 kamb. viršų ir 3 kamb. anksam belemente Garažas. Arti parko \$21,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

NAMŲ REMONTAS

PRINETAMA KAINA. Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius, rasy. Dėlan. Zigmars. Tel. 651-9625 ar 778-0833

Ivairių prekių pasirinkimas, motokikiai, saldytuvalai, maistas, dolieriniai. CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI. COSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ. 2501 W. 60th St., Chicago, IL. 60629. 2535 S. Halsted, Chicago, IL. 60608. Tel. WA 5-7877; 254-5520. V. Valentinas

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas. Draudimai — Income Tax. Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS. 6455 S. Kedzie Ave. 778-2233

SIMKUS REAL ESTATE

NOTARY PUBLIC. INCOME TAX SERVICE. Parkinėjai, gatvės, namų ir žemės reikalai. Be to, visi notariatai daromi ir lietuviškai, ir anglų, užpildomi pilietybės pareiškimai ir įvairūs blankai. 6259 So. Maplewood, CL 4-7450

MISCELLANEOUS

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS. SIUNTINIAI Į LIETUVĄ. Gery prekių didelis pasirinkimas. Autotomobiliai, saldytuvalai, televizijos, dolieriniai, maistas, akordeonai. 2608 W. 69th St. Chicago, IL. 60629. TEL. — WA 5-2787.

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau ir šlyvinu perdirbu dėl dujų įdėdų vandens šildytuvus. Kreiptis. A. BANY — 447-8806

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pita apdrauda. TEL. — WA 5-8063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, IL. 60632. Tel. VA 7-5980

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas. Ivalių atsargų. 323 WEST 84th PLACE. Tel. FRontier 6-1832

APDOVOKA

Apdovoka skelbtis dien. DRAUGAS. Uos jis plačiausiai skaitomas lie. avių dienraštis. G. skelbtis kai. aoe visiems prieinamas.

REAL ESTATE

42 ir Campbell, 5 kamb. medinis

pinas belementas. Karštu vand. apšild. 2 maš. garažas. Žemi takai. Kaina \$15,900.

70th & Artesian, 3-jų miegamųjų mūrinis. Nauja gasų šildymo Garažas. Tik \$18,500.

65th ir Artesian — 5 butų mūras, garažas ir medinis 4 kamb. namas prie gatvės, viskas už \$45,900.

10th ir Albany, 2 butų mūro. Garažas 4 kamb. medinis namas, prie sono. Prašo \$32,000.

57th ir Mozart St. 3-jų butų mūro. bungalow \$48,000 mėn. pajamų. Tik \$28,500.00.

127-th ir Archer — parduodama 10 akry žemė. Prašo \$7,900 už akrą. 71 ir Maplewood, 4 miegamųjų mūras, 2 maš. garažas. \$19,900.

67 ir Lawndale, Liuksemburgis 3 miegamųjų, 15 metų senumo mūras. \$38,500.

70 ir Fairfield, 3 apartamentų mūras. 18 metų senumo. \$43,500.

44 ir Talmán, 2-jų butų po 3 miegamųjų mūrinis. \$33,900.

65 ir Rockwell, Mūrinis, 2 po 6 kamb. \$29,900.

CHICAGO'S CHOICEST LOCATION

Vic. 80th & Keeler — 3 bedroom bi-level. Side drive, 2 car garage. Air conditioned. Family room. Large lot. By owner. Best offer in 40's. 565-4594.

PROGOS — OPPORTUNITIES

FOR RENT

WASHER & DRYER. Rent a Brand New HOOVER Washing Mach. and Dryer. No special installation needed, choice of colors, save money, as little as \$5 per week with option to buy.

CALL MR. HARRIS

935-7810 FOR DETAILS. Free Delivery. Daily between 10-6 P. M.

MISCELLANEOUS

10% — 20% — 30% pigius mokslas. 12 apdraud. omo ogines ir automobiliai pa.

FRANK ZAPOLIS

3205 1/2 West 95th Street. Chicago, Illinois. Tel. GA 4-8854

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Platinami ir vaškuojame visų rūšių grindis. J. BURNYS — Tel. RE 7-5169

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai. Stereo ir oro vėsintuvai. Pardavimas ir taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St. — Tel. 776-1436

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mėsos ir užmestų naujus ar perstatau senus visų rūšių namų apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, atitinkant ir garantuojant.

DOMAS ŽUKAUSKAS. 4444 So. Western Ave. Chicago, IL. 60609. Tel. VI 7-3447

G E L E S

BEVERLY HILLS GELINGIA. 2443 W. 63rd Street, Chicago, IL. TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834. Vestuvės, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms.

AR REIKIA VIZITINTŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja, bet tikrai ir visuose mūsų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" spaustuvi, maina panašius reikalus. Bistrie po. cenzinti kiekvieną kartą.

HELP WANTED — MOTERYS

LIVE-IN HOUSEKEEPER

As part of family — light cooking for elderly couple. No children, no pets. Private room & bath. Good home, top salary. References and some English necessary.

TEL — 529-5081

WOMEN NEEDED AT ONCE

BINDERY. Experienced in GLUEING and Turning in Book Covers, Novelties, Etc. \$3.00 HOUR. 8:30 to 4:5 Day Week. Good working conditions, FREE Parking lot.

WEIMAN INDUSTRIES. 1060 W. Adams St. (% Dekart) First Floor. Phone 666-6617

Several young women

TO LEARN HAND WEAVING ON DAMAGED GARMENTS. Paid while learning.

ADAMS WEAVING CO.

320 W. Ohio St., Chicago

HELP WANTED — VYRAI

TOOL MAKER MACHINIST

to build special tooling & experimental machines, 1 man shop, interesting work. Manufacturer of model aeroplanes and toys. — Opportunity for top notch man. Many company benefits.

TOP FLITE MODELS. 2635 So. Wabash, Chicago. Mr. Axelrod — 842-3388

SECURITY OFFICERS

24 hour job openings. Age 25 years and up. Excellent opportunity for advancement. Senior Citizens welcome. Must have had previous Security experience.

CALL FOR INTERVIEW AT: 431-0007. An equal opportunity employer.

AUTO BODY MEN

Experienced. Top Weekly Pay. Paid vacation. Paid holidays. Over-time available.

CASDEN AUTO BODY SHOP. 1132 Diversey. Tel. — 281-5230.

VYRAI IR MOTERYS

FRATERNAL INSURANCE SOCIETY

NEEDS. Full Time Director of Sales. Full Time and Part Time Agents. MEN OR WOMEN.

for Chicago Archdiocesan Area. Good Salary — Plus Commission and Fringe Benefits.

Write or Call. Florence Welch, President. NATIONAL CATHOLIC SOCIETY OF FORESTERS. 50 E. Van Buren — Tel. 339-5750

MAINTENANCE AND WAREHOUSE MAN

WOMEN ORDER TAKERS. Good working conditions, liberal starting salary, excellent co. benefits.

Apply in person between 1 and 6 P. M. BANTAM BOOKS, INC. 414 East Golf Rd., Des Plaines, IL. Ask for Mr. Schmitt

JANITOR HELPERS

WANTED. Luxury High Rise. Near North. Union Scale.

CALL STEVE — 642-6800

ISIGYKITE DABAR!

SEIMA TAUTINEJE BENDRUOMENEJE. V. CIZONAS

PLB Švietimo Tarybos leidinys, kuriame nagrinėjama šeimos įtaka vaikui bei jos vaidmuo, ugdavinys ir svarba lietuviškai bendruomenei.

Pabaigoje nurodoma, kaip surašyti šeimos kroniką. Leidinys 95 psl. su kraujo giminytės ir svaininės giminytės rodyklėmis. Kaina 1.50 dol. Gaunama "Draugo".

DETROITO ŽINIOS

(Atkelta iš 5 pusl.)

universiteta studentė, laimėjo Mikalojaus Koperniko premiją — stipendiją iš fizikos. Ji yra dukra windsorietės Balio ir Ludmilos Balašų. Jos darbas buvo geriausias įvertintas iš visos tos grupės — II-ro kurso studentų.

— Metinis tradicinis balius, kurį ruošia L. namai ir Darius — Girenō klubas, įvyks šeštadienį, spalio 26 d., Lietuvių namuose. Pradžia 7 val.

— Moksleivių ir japonų šokiai. "Halloween" proga Dievo Apvaizdos parapijos jaunimo komitetas (pirm. J. Marčiūskas) ruošia šokius — kaukių balių moksleivio amžiaus jaunimui lapkričio 2 d. 7 val. Kultūriniam centre. Bus programa ir šokiai. Pageidaujama, kad visi ateitų su kaukėmis, už geriausias kaukes skiriamos premijos. Rengėjai kviečia visą Detroito ir Windso moksleivio amžiaus jaunimą dalyvauti.

— Vilkiukų vajus vyksta šiuo metu ir jau užsiregistravo šie jauni skautukai: Viktoras Memėnas, Rimas Gilvydis, Antanas Racka, Algis Rudis ir Paulius Zubrickas. Tėvai, kurie norėtų, kad jų vaikai naudingai praleistų laiką skautų eilėse, registruoja pas Juozą Orentą tel. 274-4136.

— Jaunosios kanklininkės, kurios veikia prie St. Butkaus šaulių kušpos, pradėjo naują sezoną spalio 18 d. repeticijomis. Joms vadovauja Danutė Petronienė. I

būrelį įstojo dar dvi naujos kanklininkės — Vilija Smalinskaitė ir Loreta Sveraitė. Naujas kanklininkės registruoja būrelio administratorė Emilija Kutičienė tel. 554-2832. Pirmas kanklininkų pasirodymas šiame sezone įvyks lapkričio 26 d. per Kariuomenės šventės minėjimą Lietuvių namuose.

Agr. Antanas Santaras iškilmingame 2. U. akademijos 50 m. sukakties minėjime Chicagoje pasakė pagrindinę kalbą. Nuotraukoje matome (iš k.): agron. Antanas Santaras (stovi), rašyt. Al. Baronas (sveikina "Draugo" vardu), Povilaitienė, dr. Bronius Povilaitis ir Kleopa Gaižauskienė. Nuotr. A. Šeštoka

MŪSŲ KOLONIJOSE

Racine, Wisc.

NAUJA LIETUVISKA ŠEIMA

Rugsėjo 28 d. šv. Kazimiero bažnyčioje, Racine, Wis., įvyko Bronės Plūraitės ir Juozo Mlašiaus jungtuvės.

Jungtinių apeigų atliko jaunų dėdė kun. Stanislovas Gaidelis, SJ, į vestuves atvykęs iš Australijos. Jis pasakė jauniems skirtą pamoklą per mišias, kurias kartu laikė su kun. P. P. Činiku, MIC, ir kun. J. Kupriu, MIC.

Jaunuosius prie altoriaus atlydėjo pamergės Neringa Vindašytė, Laima Lapinskaitė, Rima Kazemėkaitė ir Irena Mlašiūtė, pabrėžiant Stasys Mlašius, Rimantas Tamašauskas, Vytautas Gaidelis ir Ramutis Plūra. Žiedus nešė mažieji Onytė Ališutė ir Ričardas Frizelis.

Per mišias giedojo šv. Kazimiero parapijos choras, vad. Juozo Grimsio. Solo ir duetus giedojo Jda Tamulėnienė ir Stasė Petrušaitienė.

Vestuvinių vaišių, kuriose dalyvavo virš 400 svečių, įvyko Memorial salėje. Buvo atvykęs iš toli ir arti. Plūros iš Hamiltono, Rauckiai iš Detroito, dr. Rožė Šomkaitė iš Orange, N. J., Gaideliai iš Omahos, vet. gyd. Br. Andrašius su žmona iš Milwaukee, dr. Antanas Brazys, inž. M. Kvedaras, Lapinskai, Frizeliai iš Chicago ir kiti iš kitur, taip, kad visus sunku suminėti.

Atvykstančius svečius sutiko šampano baseinas ir jaučiai išpuoštos salės aplinkuma. Kai atvyko jaunieji, tėvai juos sutiko su duona, druska ir vynu.

Vaišių programa, kuriai vadovavo Vytautas J. Paukštelis, pradėta sveikinimais ir linkėjimais. Pirmais kalbėjo jauno-

sios tėvas Lionginas Plūra. Buvo perskaitytas giminių iš Lietuvos laiškas. Toliau žodžiu sveikino: dr. Adolfas Palaitis, Z. Lukauskas, bendruomenės ir šaulių vardu, V. Kazemėkaitis, Alfos vardu, P. Petrušaitis, linkuviečių vardu (abu jaunosios tėvai linkuviečiai), J. Grimskis, šv. Kazimiero choro vardu, dr. Ant. Brazys, giminių vardu, St. Mlašius, šokių grupės "Bijūno" vardu. Dar sveikino V. Miškinis, jaunųjų amerikiečiai bendradarbiai ir kiti.

Vaišiams įpusėjus buvo atliktos tradicinės lietuvių vestuvių apeigos, kaip vainiko metimas, piršlio apdovanojimas ir kt.

Vestuvės buvo ir jau praėjo. Tačiau norisi grįžti prie jaunųjų žmonių, kurie išėjo į savarankų gyvenimą.

Bronė gimusi Racine, kur ir mokėsi. Šių metų pavasarį Wisconsin universitete Madisone baigė formaciją. Lankė lituanistinę mokyklą ir piano pamokas. Buvo šv. Kazimiero choro vargonų akompaniatorė. Kaip mėgėja pianistė yra akompanavusi chorams, kvartetams, duetams ir solistams. Veikli ateitininkė ir "Bijūno" tautinių šokių grupės narė, kur bešokdama susipažino su dabartiniu savo vyru.

Juozas baigė Wisconsin universitete prekybos administraciją ir dabar dirba Chicagoje. Jis taip pat ilgametis "Bijūno" šokėjas ir ateitininkas. Studijuodamas baigė atsargos karininkų kursų ir yra JAV armijos atsargos leitenantas.

Abu jaunieji išaugę lietuviškose šeimose ir domisi lietuviška veikla. Jaunosios tėvas Lionginas yra LB apylinkės pirmininkas. Jaunosios motina Felicija yra Racine Lietuvių Mote-

ry klubo pirmininkė. Jų namuose dažnai vyksta posėdžiai, pasitarimai, gaminami produktai maisto parodoms ar įvairiems parengimams.

Jaunosios brolis Stasys yra įsteigęs "Bijūno" tautinių šokių grupę ir jai daugelį metų vadovauja. Jau ne pirmą porą iš toje grupėje šokusių jaunuolių sukūrė lietuviškas šeimas.

Jaunieji laikinai apsigyveno Waukegane. Tenka jiems linkėti laimingo vedybinio gyvenimo ir prašyti, kad neužmirštų lietuviškos aplinkumos, kuriai reikalingos jaunosios jėgos.

Jurgis Milas

New Britain, Conn.

MIRĖ MARIJA RIKTERAITIENĖ

Spalio 8 d. New Britaino ligoninėje (The New Britain General Hospital) mirė Marija Rikteraitienė - Kaminskaitė, kunigo Jono Rikteraičio motina. Buvo pašarvota laidojimo koplyčioje. Aplink jos grabą buvo daug vainikų ir gėlių.

Trečiadienio vakare į koplyčią buvo atėjęs klebonas kun. Edvardas Gradeckas ir su esančiais sukalbėjo dalį rožančių.

Ketvirtadienio rytą koplyčioje sūnus kun. Jonas Rikteraitis sukalbėjo maldas. Paskui buvo atlydėta į šv. Andriejaus lietuvių bažnyčią, kur buvo atlaikytos šv. Mišios. Jas laikė septyni kunigai: sūnus kun. Jonas Rikteraitis, kun. Edvardas Gradeckas, kun. Juozas Matutis, kun. Zenonas Smilga, kun. Paulius Wysocki, kun. Stasys Kaminski ir kun. Robertas Keen. Labai prasmingą pamokslą pasakė kun. E. Gradeckas. Mišiose dalyvavo ir Hartfordo vyskupas John Hackett, kuris po mišių prie velionės grabo sukalbėjo maldas. Giedojo Elzbieta Liudžiuvienė ir dar du jaunuoliai.

Velionė Marija Rikteraitienė buvo nulydėta į šv. Marijos (St. Mary) kapines ir čia palaidota amžinam poilsiui.

Grabnešiai buvo Jonas Žiu-

Mylimai Motinai Lietuvoje mirus,
INŽ. KOSTĄ BURBĄ
su šeima
nuoširdžiai užjaučia ir liūdi kartu

Ona ir Algirdas Aglinskai

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Autorius LEONARDAS SIMUTIS

Veiklas, kuriame pavaizduota tūkstančiai veikėjų ir veidų tekste bei iliustracijose, aprašyti Amerikos lietuvių rūpesčiai savo tėvų kraštui Amerikos ir tarptautinių įvykių fone. Skaitydami rasime savo brolių, tėvų, dėdė, kaimynų ar Sibire kėnciančio brolio ar sesers lietuvių balsą.

Knyga gaunama DRAUGE, pas ALT skyrių valdybas arba ALT Centro įstaigoje, 2606 W. 63 St., Chicago, ILL 60629. Tel. 778-6900. Kaina \$10.00

JAUNIMO SKAITINIŲ KONKURSAS

JAV LB švietimo taryba skelbia konkursą parašyti jaunimui tinkamą literatūrinį veikalą (romaną, apysaką, novelę). Veikalas turi būti skiriamas paaugliams ir neturintis kaip 150 mašinėlė rašytų puslapių. Laimėtojai skiriami 1000 dol. premija. Rankraščius, pasirašytus slaptyvardžiu ir į atskirą vokelį įdėjus savo tikrąjį pavardę, adresą bei telefoną atsiųsti iki 1975 m. liepos 1 d. jaunimo skaitiniams ruošti komisijos pirmininkei šiuo adresu: Stasė Petersonienė, 2534 W. 40th Street, Chicago, ILL 60632.

Konkurso vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Ji turės visiškai laisvas rankas: pavyzdžiui, reikalui esant, premijos visai neskirti arba ją skelti į dvi dalis. Premijuoto veikalo išspausdinimu pasirūpins švietimo taryba, o dėl nepremijuotų, bet spausdintinų veikalų išleidimo bus tariamasi su jų autoriais. JAV LB švietimo tar.

Jonas Rikteraitis yra miręs prieš dvejus metus. Jis dirbo fabrike kaip mašinų sutvarkytojas, o velionė dirbo namie, rūpinosi namų ruošia, vaikų auklėjimu. Juodu labai gražiai sugyveno, visur būdavo abu, tad ir vaikams paliko gražų pavyzdį.

Išėkis, Marija, Viešpaties Ramybės! Jonas Bernotas

Sov. Rusijoje oficialiai nėra mokesčių už prekes, bet pavz., kai moka už kokią prekę 2.80 dol., tai mokesčiai yra 2.10 dol.

NAUJA ATMINTIES SISTEMA

Viena tyrimo laboratorija sukūrė holografines atminties sistemą, kuri 2500 ženklų gali sutalpinti pusės milimetro skersmens apskritime. Šiuo metodu maždaug 10 mln. ženklų infor-

Mylimai motinai

A. + A. KOTRYNAI BURBIENĖ

Lietuvoje mirus, jos sūnų INŽ. KOSTĄ BURBĄ, ALIAS Chicago skyriaus valdybos pirmininką su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

ALIAS Moterų Pagalbinis Vienetas

Mieliems draugams

KOSTUI ir DONATUI BURBAMS su šeima,

jo mylimai motinai a. a. KATARINAI BURBIENEI Lietuvoje mirus, reiškiamo širdingiausią užuojautą liūdėdami kartu.

Stasė ir Algirdas Didžiuliai
Juzė Urbanienė

A. + A. VLADUI VERBYLAI mirus,

velionies šeima, brolius IGNA ir BRONIŲ su šeima, seserį URSULĘ bei kitus gimines ir artimuosius giliai užjaučiame.

Burokai, Vaičiuliai
Alfonsas ir Kazys Lietuvninkai
ir šeimos

A. + A.

DALIAI MAŽULIENEI mirus,

jos vyrui STASIUI, sūnui ALGIMANTUI, tėveliams ir kitiems giminėms reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

Tadas ir Genė Baužai

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.

ADOMO RAMONO

Mūsų brangaus ir mylimo vyro, tėvelio ir senelio mirties sukaktį minint, už jo sielą spalio 27 dieną, 10 val. ryto bus atnaujuojamos šv. Mišios T. Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti maldose.

Nuliūdę: žmona, dukterys, žentai ir anūkai.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1974 m. spalio m. 24 d.

7

macijos galima saugoti dviejų 2,5 cm pašto ženklų didumo plote.

Informacijos, kurią užrašo lazerio spinduliu ant specialiai parengtos plonos želatinos plėvelės, iššifravimas užtrunka tik milijoninę sekundės dalį. Todėl naują atminties sistemą galima panaudoti labai greit veikiančiose elektroninėse skaitimo mašinose.

jm

Mylimai žmonai mirus,

INŽ. IGNA POCIŲ

nuoširdžiai užjaučiame.

Vida ir Juozas Bandžiai

Emilija ir Aleksandras Gaškai

A. + A.

Ats. Kav. Maj. Konstantinui Ščastnui

mirus, reiškiau nuoširdžią užuojautą jo mylimai žmonai ONUTEI, dukrelei ELENAI ir vaikeliams EGLUTEI ir AŽUOLUI ir visai jo giminei.

Petras Mockaitis

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SOUTH WESTERN AVENUE
TRYB MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
TRYB MODERNIOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
—TEVAS IR SŪNUS—
TRYB MODERNISKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. —Telef. GROvehill 6-2345-4
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhal 3-2108-09
AIKSTB AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
8307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LaFayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1008

APLINK MUS

× Kun. Vincas Parulis, MIC, Sv. Jurgio parapijos Niagara Falls, N. Y., klebonas, yra atvykęs į Chicago aplankyti provincio kun. J. Dambrausko, artimųjų ir draugų. Ateinantį sekmadienį jis, kaip buvęs klebonas, dalyvaus St. Marys parapijos iškilnėse Plano, Ill.

× Petras Indrelka, kuris iki mirties globojo a. a. Izidorių Valančių, įvykdė jo testamentinę valią ir jau įteikė iš palikimo skirtas sumas Marijonų vienuolynui Chicagoje, tėvams jėzuitams, Lietuviai fondai ir kt.

× A. a. Helen Mandella (Zarankaitė), daugiau kaip 40 metų buvusi vargonininkė Sv. Kazimiero parapijoje Chicago Heights, vėžio ligos pakirsta, mirė spalio 20 d. ir spalio 23 d. buvo palaidota Sv. Kazimiero kapinėse. Jos sesuo kazimierietė Francilla darbuojasi Sv. Šeimos viloje.

× Žurnalistas c. v. pirm. kun. J. Vaišnys, SJ, ir ižd. J. Janušaitis šį savaitgalį išvyksta į Torontą dalyvauti "Tėviškės žiburio" 25 m. sukakties minėjime.

× Antanas Balčytis iš Sv. Kryžiaus ligoninės sugrįžo ir sveiksta namuose. Jis dėkingas visiems, kurie ligoninėje aplankė.

× LB Bridgeporto apylinkė, veikiančiai Vidurio Vakarų apygardos ribose, pirmininkauja pareigingas ir rūpestingas pirmininkas Antanas Būga. Apylinkės valdyba išrinko solidarumo įnašus 100% iš visų apylinkė prklausančių narių ir pagal LB įstatus atsiskaitė su visomis LB institucijomis.

× Aktorė Julija Čijūnienė, Lemonto lituanistinės mokyklos 6-to skyriaus mokytoja, parašė specialų Kalėdų vaizdelį mokyklos Kalėdų eglutės programai gruodžio 15 d. ir su mokiniais dabar ruošiasi.

× Stud. Lucijus Alenškas, Emilija Pakštaitė ir Darius Lapinskas ruošia ypatingos muzikos programą, kuri bus atlikta III Teatro festivalio žymenų įteikimo metu, gruodžio 1 d. 6 val. vak.

× Juozas Bradūnas, Baltimore, MD, yra nuolatinis "Draugo" rėmėjas. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, prisijuntė stambiai auką savo dienraščio stiprinti. Šiuo jis išrašomas į Garbės prenumeratorių eiles. Nuosirdžiai dėkojame.

× Dr. K. Pautienis, Cleveland Hts, Ohio, žinomas visuomenininkas, mūsų dienraščio bendradarbis, parėmė spaudos darbus auka. Dėkojame.

× Kamerinis koncertas, Chicago lietuvių trio Povilas Matukas — smuikas, Petras Armonas — violončelė, Manigirdas Motekaitis — fortepionas, įvyks Jaunimo centre sekm., spalio 27 d., 3 val. popiet. Bilietai — prie įėjimo. Visus kviečia Satrija. (pr.)

× III JAV ir Kanados Teatro Festivalis yra dedikuojamas 30 metų išėjimo sukakties atžymėti. Prie jo pasisiekimo prisidėkime visi. Iškilusios kainos reikalauja didelių išlaidų, o bilietų kainos paliktos tos patios kaip prieš 3 metus. Paremkite aukomis — visų prašome. Aukus siųskite šiuo adresu: III Teatro Festivalis, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652. Rengėjas — Lietuvių Bendruomenė. (pr.)

× Maloniai kviečiame atsilankyti į Lituanicos Skautų Tuntė veiklos Sidabrinių sukaktuvių balių š. m. lapkr. 9 d., šeštad., 7 v. v., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Įdomi meninė programa, karšta vakarienė ir šokiai. Stalus rezervuoti telefonokite Vladui Rupinskiui, telef. 476-2687. (pr.)

× Chicago lietuvių trio po ilgesnės pertraukos duos kamerinį koncertą spalio 27 d. Trio sudaro Povilas Matukas, smuikas, Petras Armonas, violončelė, ir Manigirdas Motekaitis, fortepionas. Šio trio atstovai Chicago lietuvių visuomenei gerai pažįstami, bet kamerinis koncertas yra retas muzikinis įvykis Chicagoje.

× Dail. A. Petrikonis su žmona atostogauja Europoje. Jo studija ligi lapkričio 1 d. bus uždaryta.

× Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos mokinių taryba rengia vyresniųjų skyrių mokiniams vakarą — pasilinksminimą, kuris bus spalio 26 d., šeštadienį, 7 val. vakaro mokytojos Rasos Šoliūnaitės ir tėvų komiteto vicepirmininko Vytauto ir Aldonos Šoliūnų namuose, 111th St. & Hwy. 83, Lemont, Ill.

× Rima Janulevičiūtė, šimet baigusi Pedagoginį lituanistikos institutą, talentingai besirūšiantį savo rašiniais lietuviškoje spaudoje, pakviesta Ped. Lit. instituto asistente lietuvių literatūrai ir kalbai.

× Aukų prisuntė: 2 dol. — A. Radžius; po 1 dolerį — P. Stankus, Vac. Dzigas, M. Smidienė. Visiems dėkojame.

× Frances Petrusa, North Chicago, Ill., atnaujino prenumeratą ir prisuntė 5 dolerių auką. Ačiū.

× Aukų "Draugui" prisuntė: 3 dol. — L. Duda; po 2 dol. — Vl. Kuzavinis, L. Simanavičius. Dėkojame.

× Akademinio Skautų Sąjūdžio jubiliejinį metų metinės šventės balius ruošiamas spalio 26 d., šeštadienį, 6:30 val. vak., Sabre Room, 8900 W. 95 St., Hickory Hills. Staliukus (po 10 asm.) būtina rezervuoti iki spalio 23 d., skambinant fil. S. Statkieniui (vakarais) — 477-6838, V. Tallat Kelpšai — 776-3827, D. Sleinienei — 436-2794. Bilietų kaina studentams 10,50 dol., kitiems — 12,50 dol. (pr.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLOMS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomomiais. Mutual Federal Savings 2212 West Cermak Road, Telefonas VI 7-7747 (sk)

Lietuvių gydytojų žmonių pagalb. vieneto surengtam kompozitorės G. Gudauskienės kūrinių koncerte komp. G. Gudauskienė dėkoja koncerto rengėjams ir publikai. Nuotr. A. Gulbinsko

Komitetas, suruošęs spaudos draudimo atgavimo minėjimą Detroito su prelegentais: prof. A. Augustina- vičiene ir JAV LB krašto valdpos p-ku Juozu Gaila. Iš kairės: V. Tamošiūnas, M. Stonys, S. Kaunelienė, J. Mikaila, A. Augustinavičiūnė, L. Heiningas, J. Gaila, J. Švoba, V. Urbonas, A. Musteikis ir A. Sukauskas. Nuotr. J. Urbūno

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

CICERO JŪROS ŠAULIŲ VEIKLA

Prieš 10 metų Cicero buvo įsteigta jūros šaulių kuopa Klaidė. Steigiamajame susirinkime dalyvavo 26 ir visi pareiškė norą įstoti į šaulių eilės, nes daugumas buvo veikę šaulių eilėse nepriklausomoje Lietuvoje. Pirmuoju kuopos valdybos pirmininku buvo išrinktas Juozas Zemaitis. Sekantis pirmininkas buvo Juozas Sukauskas, o 1965 metais valdybos pirmininku buvo išrinktas Stasys Bernotavičius, kuris šiame poste išbuvo kasmet perenkamas iki 1971. I. 24 d. Tada buvo išrinktas a. a. Kazys Klinauskas, kuris 1972. III. 26 d. buvo išrinktas mirtino širdies smūgio. Dabar pirmininkas pareigas perėmė vicepirmininkas Karolis Milkovaitis, šias pareigas einas ir šiandien.

Prie K. Milkovaičio kuopa iš-

augo daugiau kaip 60 narių ir žymiai pagyvėjo veikimas. Buvo numatyta gruodžio 1 d. iškilmingai švęsti kuopos 10 metų jubiliejų, bet dėl įvairių priežasčių šios iškilnės atidėtos ateinančioms metams.

Lapkričio 2 d. Balio Pakšto salėje kuopa rengia tradicinį švyturio balių, kuriame kiekvienas atsilankęs ant stalo ras šaltų užkandžių, o vėliau bus karšta vakarienė. Šeiminingas Pranutė Dvilaitienė, Regina Latovienė, Janina Skama ir kitos šaulės stengiasi, kad vakarienė patenkintų kiekvieno skonį ir nieko netrūktų. Kviečiami ir kitų padalinių šauliai ir visuomenės linksmoje nuotakoje prie Balio Pakšto orkestro praleisti šį vakarą.

S. Paulauskas

Amerikietis žurnalistas Murray Seeger buvo entuziastingai sutiktas Chicagoje lietuvių kongrese. Banketo metu jis papasakojo apie pavergtą Lietuvą. Kartu matyti akt. Rūta Kilmonytė ir sol. M. Kriškauskienė. Nuotr. V. Noreikos

ILLINOIS NETENKA GYVENTOJŲ

Šešiose JAV valstijose mažėja gyventojų skaičius. Daugiausia mažėja Illinois valstijoje: 1973 m. liepos 1 d. buvo 11,2 milijonų, o dabar 45,000 mažiau.

× Jaunimo centro meno kursų pašlybos — tapybos skyrius netrukus pradės veikti. Norintieji prašomi kreiptis į Jaunimo centrą.

× Dailininko Miko Šileikio paveikslų paroda ruošiamą lapkr. 17-29 dienomis St. Balzoko lietuvių kultūros muziejuje, 4012 Archer Ave.

× LB Auroros apylinkės pirmininkė yra Domicelė Vizgirdienė, o sekretorius B. Jablonskis. Ši nedidelė Vidurio Vakarų apygardos apylinkė yra labai pareiginga ir pavyzdinga: kiekvienais metais ruošia Vasario 16 minėjimus, renka aukas visokiems lietuviškiems reikalams, rašo daug laiškų prezidentui, senatoriams ir kongresmanams, kada tik iškyla svarbus lietuviškas reikalas, informuoja vietinę amerikiečių spaudą ir rūpinasi lituanistiniu švietimu.

× Marquette Parko Lietuvių namų savininkų d-jos banketas įvyks spalio 26 d., šeštadienį, 6 v. v. parapijos salėje.

NAMŲ SAVININKŲ VEIKLA

Spalio 18 d. parapijos salėje įvyko Marquette Parko Namų savininkų draugijos susirinkimas, kurį pradėjo pirm. Juozas Skeivys. Protokolą perskaitė St. Patlaba. Susirinkimas minutės susikaupimu pagerbė mirusį narį Alfonsą Kviecinšką. Jonas Stonkus pristatė Kazimierą Oksą, kuris kandidatuoja į sanitarinio distrikto patikėtinus. K. Oksas pasakė kalbą, susirinkimas jam pritarė, gausiai plojo ir be to jo išrinkimo vajui susirinkimas paskyrė 100 dol. dovaną.

Klebonas kun. A. Zakarauskas pasveikino susirinkusius ir kvietė visus atvykti spalio 27 d. 2 val. p. p. į Marijos aukš. mokyklos auditoriją, kur bus gausus pietvakarių namų savininkų susirinkimas. Atvykę Illinois State atstovai aiškins svarbius namų savininkų veikalus.

Valdybos nariai padarė pranešimus: J. Skeivys, J. Bagdžius, J. Stankus ir St. Patlaba. Priimta rezoliucija dėl atitaisymo 13 wardo ribų.

Susirinkimui baigiantis, atvyko kongr. Robert Hanrahan, kuris padarė pranešimą apie S. Kudirką. Jis daug dirbo S. Kudirkos išlaisvinimo reikalu.

Jis pareiškė, kad rezultatai geri, Simas Kudirka yra paleistas iš koncentracijos stovyklos ir jau yra pakeliui į JAV Valstybes. S. Kudirka yra pavergtų kraštų laisvės simbolis.

Susirinkimas plovimais dėkojo kongresmanui už kilnias pastangas ir linkėjo laimėti rinkimus.

J. Skeivys visus kvietė atsilankyti į namų savininkų balių, kuris įvyks parapijos salėje spalio 26 d. 7 val. vak. Po susirinkimo vyko valės.

NUOTAIKINGAS SPORTININKŲ VAKARAS

Lituanicos sporto klubas spalio 19 d. B. Pakšto salėje suruošė rudeninį balių. Rinkosi sportininkai, žaidėjai, mcekantai, rėmėjai ir gerbėjai. Greitai svečiai pripildė pilną salę, vėliau atvykusiems pritrūko vietų. Klubas pirm. inž. J. Kaunas sveikino svečius, sporto rėmėjus ir dėkojo už visokeriopą talką ugdančiam jaunuosius sportininkus. Lituanicos futbolo klubas jau seniai įtraukė lietuvišką jaunimą į sportinę veiklą. Nemažam skaičiui jaunimo suteikia galimybę išvystyti atletiškus gabumus. Praėjusią žiemą pirmoji komanda rungėsi su geriausiomis Chicago komandomis salės pirmenybėse, laimėjo antrą vietą. Komanda sudarė jauni žaidėjai. Lituanica turi kelias komandas: senjorų, jaunių ir jaunučių. Daugelis žaidėjų žaidžia universitetų komandose. Vasaros metu Lituanica turėjo daug žaidynių su stipriausiomis Chicago futbolo komandomis ir didesnę dalį žaidynių laimėjo. Ji parodė daug sumanumo ir išradingumo, savo gražiomis žaidyėmis džiugino Marquette Parko sporto mėgėjus. Vasara eina prie pabaigos, baigiasi lauko žaidimai ir visų rūšių sportai.

Šokiams grojo Balio Pakšto orkestras. Buvo daug įvairių

PER MAŽAS RIMTAI BAUSTI

Charlie De Rolf; 17 m., policijos sulaikytas už įsilaužimus, bet jis toks mažas — 4 pėdų 4 colių, jog valdžios įstaigos jį perduos vaikų globos įstaigai.

UŽMUŠE MOTERĮ

Nuo 17 aukšto namų 22 W. Madison, Chicago miesto centre, nukrito cemento gabalas ir užmušė 48 m. moterį. Eug. Hrones, gyvenusią 6626 W. Devon.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Los Angeles Sv. Kazimiero lituanistinės mokyklos naują tėvų komitetą sudaro R. Nelsonas (pirm.), J. Raulinaitis, dr. F. Palubinskas, V. Čekanauskas ir V. Gedgaudienė. Senasis tėvų komitetas buvo linkęs tradicines mokyklų tėvų komitetų kompetencijos ribas praplėsti ir gauti mokytojų skyrimo ir atleidimo teises. Tų teisių negavęs, komitetas atsistatydino. Šiai mokyklai jau keleri metai sėkmingai vadovauja mokyt. Vl. Pažūra, kurio pastangų dėka šiais metais į mokyklą dirbti atėjo vietoje paruoštų naujų mokytojų kadras.

KLISĖ

— Rasa Kojelytė, viena iš Los Angeles moksleivių ateitininkų vadovių, išlaikiusi valstybinius egzaminus, gavo registruotos galestingos sesers laipsnį ir pradėjo dirbti vienoje Santa Monica ligoninėje. Profesinę specialybę Rasa įsigijo Mount St. Mary's kolegijoje, būdama garbės studentų sąrašė.

— Žiemos kursas Los Angeles moksleiviai ateitininkai organizuoja paskutinę gruodžio mėn. savaitę. Kursams vadovauti iš Clevelando atvyksta Paulius Alšenas.

— Monika Lemberdienė, Santa Monica, Calif., LB apylinkės valdybos vicepirmininkė, pasiėmė pareigas apylinkės ribose rūpintis lietuvių fondo vajaus reikalais.

— LB East St. Louis apylinkė yra gana veikli ir jungia daugelį lietuvių šeimų, gyvenančių pietinėje Illinois valstybės dalyje ir šiaurinėje Missouri valstybės dalyje, bendriems lietuviškiems darbams. Apylinkės pirmininkas yra darbštus visuomenininkas ir mokytojas Zigmas Grybinas.

KANADOJE

— Lituanistiniai kursai su gimnazijos užskaitomis prasidėjo spalio 1 d. Toronto West Park High School patalpose su dideliu pasisekimu. Pirmąją dieną susirinko 35 kursantai, t. y. tiek daug, kad normali gimnazijos klasė neturėjo tiek sėdimų vietų, tad keliems teko net sė-

laimėjimų, kuriuos pravedė: L. Juraitis, J. Kaunas ir Balčiūnas. Svečiai, dauguma jauni, buvo ir senimo, linksmai šoko, dainavo ir bendravo. Tai buvo malonus vienos šeimos subuvimas, tikra atgaiva.

J. Kaunas

dėti ant grindų. Nesunku gauti antrą klasę, bet sunkiai įveikiama problema sudaro klausimas antrojo lektoriaus, kuris turi turėti Ontario gimnazijos mokytojo cenzą ir mokėti lietuviškai tiek, kad galėtų tą kalbą dėstyti. Šiuo metu į kursus užsiregistravo 3 dešimto skyriaus mokiniai, 12 — vienuolikto, 16 — dvylikto, 6 trylikto ir viena studentė. Pirmąją dieną nauji ji lituanistiniai kursai buvo pradėti su vienu lektorium — A. Rinkūnu.

ARGENTINOJ

— Bronė Paulauskaitė - Žibolienė, 46 m., mirė spalio 3 d. Velionė buvo kilusi iš Juodažio km., Raseinių apskr. Į Argentiną atvyko 1937 m. Išteikėjo 1949 m. už Jono Žibolio. Liko vyras Jonas Žibolis, sūnūs Rudolfas ir Robertas, motina Domicelė Budrytė Paulauskienė bei kiti artimieji.

— Susivienijimas Lietuvių Argentinoje suruošė savo Pavasario šventę rugsėjo 28 d., kurioje prisirinko pilna salė žmonių. Vakaro svarbiausias dėmesio centras buvo madų paroda, kurią suruošė Elvyra Murauskas. Rodomieji rūbai publikos buvo labai šiltai sutikti. Programai vadovavo ir modelius pristatė Hektoras Levanavičius ir Liliana Metrikytė. Parodai pasibaigus — labiausiai pasidarbavusioms šio vakaro organizavime Elvyrai Murauskas, Irenai Stankevičienai, Alicijai Krikščiūnaitėi buvo įteikta gėlių. Padėkos žodį ta proga tarė SLA pirm. Raul Staliaraitis.

BRAZILIJOJE

— Porto Alegre mieste pietų Brazilijoje spalio 13 apie 40 lietuvių susirinko Mišioms už gyvus ir mirusius šeimų narius. Mišias koncelebravo kun. J. Giedrys iš Montevideo ir kun. A. Saulaitis iš Sao Paulo. Paskutinį kartą lietuvių Mišias a. a. kun. J. Bružikas šventė prieš trejus metus. Skaitymus skaitė Daina Vasiliauskaitė iš P. Alegre ir Algirdas Sliesoraitis iš Sao Paulo. Po Mišių vietinės parapijos salėje dalyviai žiūrėjo Lietuvos vaizdų, Chicago Jaunimo centro, Marquette Parko, tėvų marijonų, "Draugo", seserų kazimieriečių įstaigų, jubiliejinės skautų stovyklos ir Sao Paulo lietuvių veiklos skaidrių. Veikė lietuviškų knygų ir plokštelių kioskas. Šį retą įvykį paruošė ir globojo prekybininkas Jonas Čėcinas.

PRISIMINKIME MIRUSIUS

Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota malda nukrypsta į tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie "Draugo") pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašau pristinti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pavardė

Adresas

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$.....